

VINERI • 3 MARTIE 2006 • ANUL LVI NR. 9

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Hristos are două noi mirese
Femeile ortodoxe din Budapesta își unesc forțele
Flaierul de la tata e mai aproape de sufletul meu

CALENDAR ORTODOX

- 6 martie, luni – Sfinții 42 Mucenici din Amoreea; Sf.Eufrosin. (*Începutul Postului Mare*)
 7 martie, marți – Sf.Mucenici Episcopi din Cherson: Vasilevs, Efrem, Evghenie, Capiton, Agatodor și Elpidie.
 8 martie, miercuri – Cuv.Teofilact Mărturisitorul, Episcopul Nicomidiei
 9 martie, joi – † Sfinții 40 Mucenici din Sevastia; Sf.Mucenic Urpasian
 10 martie, vineri – Sf.Mucenici: Codrat, Ciprian, Dionisie și cei împreună cu dânsii
 11 martie, sâmbătă – Sf.Sofronie, Patriarhul Ierusalimului.
 12 martie, duminică – Cuv.Teofan Mărturisitorul

AGENDĂ

6 martie

1475 – s-a născut Michelangelo Buonarroti, genial pictor, sculptor și arhitect italian.

1953 – a murit, în închisoare de la Sighet, omul politic Iuliu Maniu, lider PNȚ.

7 martie

1441 – Iancu de Hunedoara a devenit voievod al Transilvaniei.

8 martie

1871 – s-a stins din viață publicistul și omul politic Alexandru Hurmuzaki.

1961 – a murit scriitorul Gala Galaction, traducător al Bibliei în anul 1938.

9 martie

1907 – s-a născut, la București, Mircea Eliade, scriitor, istoric al religiilor, distinsă personalitate a culturii mondiale. A fost una din marile personalități ale României. Moare la Chicago, la 22 aprilie 1986.

1961 – a murit Cezar Petrescu, prozator și ziarist.

10 martie

1936 – s-a stins din viață la București criticul și istoricul literar Garabet Ibrăileanu.

11 martie

1891 – s-a născut poetul Ion Pillat.

12 martie

1965 – s-a stins din viață, la București, George Călinescu, unul dintre cei mai mari critici și istorici literari români, poet și prozator, personalitate renașcentistă.

Poza săptămânii

Ghici cine se ascunde sub mască!

Jula

Momente istorice în viața Episcopiei

Cu ocazia aniversării a șapte ani de la alegerea, hirotonirea și instalarea primului episcop ortodox român la Jula, Prea Sfințitul Episcop Sofronie a invitat la reședința sa din Jula reprezentanții instituțiilor românești din oraș, pentru a sărbători împreună acest moment important în viața

bisericii noastre strămoșești, precum și pentru a marca alegerea, hirotonirea și instalarea ca Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei a Prea Sfințitului Părinte Episcop Paisie Lugojanul, fostul secretar al Centrului Eparhial din Jula. Cu acest prilej a fost prezentat părintele David Pop,

noul secretar, care în viitor va ocupa postul rămas vacant prin plecarea PS Paisie. În cuvântarea sa festivă, PS Episcop Sofronie a accentuat importanța faptului de a ne trăi credința ortodoxă și identitatea de neam, care sunt datele fundamentale ale fiecărui român.

E. Iova

Budapesta

Săptămâna Francofoniei

În perioada 3–9 martie, la Budapesta are loc Săptămâna Francofoniei. Manifestarea organizată de Ambasada României la Budapesta va fi deschisă, în ziua de vineri, 3 martie, de ambasadorul Ireny Comaroschi. În cadrul unei festivități, organizată la Palatul Stefania (Bulevardul Stefania nr. 34–36), cu începere de la ora 13.00, președintele Academiei Române, Eugen Simion va ține o alocuțiune, iar un grup de elevi români din Timișoara și de la Liceul

„Nicolae Bălcescu” din Jula vor prezenta asemănările limbilor română și franceză. Apoi va fi vernisată expoziția de sculptură a Anei Rus, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Săptămâna Francofoniei din Budapesta este organizată în colaborare cu Institutul Cultural Român, Secretariatul de Stat pentru Francofonie din Ministerul Afacerilor Externe al României, Ambasada Franceză și Institutul Francez din Budapesta.

R. Păcaș

Românii sărbătorească împreună cu bulgarii

Autogovernările Minoritatei Bulgară și Română din sectorul XI al Budapestei a organizat pe 1 martie, o festivitate cu titlul „Mărtisor în literatura română”. În cadrul șirului de manifestări intitulat „Mărtisor – Martenica”, sâmbătă, la 4 martie, la Casa de cultură Fonó (1116 Budapesta, str. Sztregova nr. 3) va avea

loc un spectacol în cadrul căruia își vor da concursul Ansamblul de dansuri populare „Bujorul” din Chitig-haz, Ansamblul de dansuri populare românești „Cerbul de Aur” din Budapesta, Ansamblul de dansuri populare bulgare Martenica, Formația Falka Folk și Fanfara Complexa. Întâlnirea se va încheia cu un joc. E. I.

Pregătiri pentru Post

Odată cu Lăsatul Secului de carne, însemnată duminică, 26 februarie, în calendarul creștin ortodox, credincioșii se pregătesc de Postul Sfințelor Paști, care va începe pe 6 martie. Aceasta înseamnă că, începând din 27 februarie și până pe 23 aprilie, când ortodocșii serbează Învierea Domnului, din bucatele enoriașilor va lipsi carnea de orice fel. Însă, până pe 6 martie, după Lăsatul Secului de brânză, creștinii pot mânca lapte, ouă, brânză și pește. În timpul celor aproximativ șapte săptămâni de post, credincioșii vor evita să mănânce carne, produse lactate și ouă.

A.L.C.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Bal mascat la grădinița de la Jula**
(Foto: Anca Crișan)

Bătania

Ultimele baluri din acest an

În două localități se va mai organiza în această lună baluri românești. La Bătania petrecerea va avea loc pe 4 martie, în Căminul cultural, cu începere de la ora 19. Muzica va fi asigurată de o formație din Lipova.

La Bichișciaba tradiționala sărbătoare a primăverii, Mărtisorul, va avea loc pe 11 martie, de la ora 19.00, la Restaurantul Party. Pentru buna dispoziție a participanților și pentru atmosfera românească vor fi responsabili muzicanții din Beiuș.

E. I.

Concertul din Jula la TVR Cultural

Concertul de la Marginea Lumii, susținut de renumitul cântăreț Grigore Leșe, în Catedrala Sf. Nicolae din Jula, se va difuza în această duminică, 5 martie, pe programul TVR Cultural, cu începere de la ora 13.00 (ora Ungariei). Emisiunea intitulată „La porțile cerului” va oferi secvențe din concertul de la Jula, care a avut loc de Sântion, 7 ianuarie.

E. I.

www.foaia.hu

Biserica bate cu pumnul în masă

Înălții prelați ai Bisericii Ortodoxe Române cer Parlamentului de la București să respingă proiectul legii referitoare la ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Ungaria privind înființarea Fundației Publice Ungaro-Române „Gojdu”. Într-o luare de poziție fără precedent, după Academia Română, și reprezentanții BOR au cerut Parlamentului să voteze împotriva proiectului amintit.

În ședința de luni, 27 februarie, a Camerei Deputaților, s-a dat citire unui mesaj transmis de către *ÎPS Bartolomeu Anania*, Arhiepiscopul Clujului.

Cităm mai jos fragmente din acest mesaj:

(...) Reiterând afirmația noastră, făcută prin presă, că ne declarăm împotriva acestui Acord și că vom face toate demersurile legale pentru ca acesta să nu fie validat de către parlamentarii celor două Camere, cărora le vom atrage atenția că sunt aleșii noștri și că principalul atribut al unui om politic este patriotismul, ne luăm permisiunea de a interveni și în plenul de astăzi al Camerei Deputaților printr-un supliment de informații extrase dintr-un bogat material documentar, dar și din explicațiile pe care Ministerul de Externe ni le-a înaintat recent și care, desigur, exprimă punctul de vedere al Guvernului. (...)

1. Se pretinde că Acordul nu desființează Fundația Gojdu din Sibiu. În realitate, noua Fundație Publică nu o desființează, ci preferă să și-o anexeze prin racolarea a doi din membrii ei cu funcții formale importante, obținute într-o perioadă de absență a autorității superioare bisericești din Sibiu. Fundația Gojdu ar urma să devină un simplu organ consultativ al Fundației Publice.

2. Se pretinde că Fundația Gojdu e liberă să acționeze pentru revendicarea bunurilor ce-i revin de drept prin Testamentul marelui mecena, dar în mod repetat i se atrage atenția că va avea de luat în considerare, pe de o parte, enormele costuri ale unor demersuri juridice și, pe de alta, că legislația ungară nu prevede retrocedări de imobile naționalizate, în afara locașurilor de cult. Nimic însă despre sumele din conturile bancare. Se omite și mențiunea că există instanțe europene, cum sunt

cele din Strasbourg și Haga. Pe de altă parte, se eludează mențiunea că, practic, Acordul Ungaro-Român din octombrie 2005 îl anulează pe cel din 1937, ratificat de parlamentele ambelor țări și încă valabil, singurul temei juridic prin care Fundația Gojdu își poate revendica drepturile. Cu alte cuvinte, Fundația Gojdu poate să rămână în ființă, dar cu mâinile legate.

3. Se pretinde că Fundația Publică nu are ca obiect moștenirea Gojdu, dar își propune să obțină o seamă de clădiri din complexul budapestan al „Curților Gojdu”, chipurile spre a le salva de la transformarea lor în spații comerciale.

4. Fundația Publică își propune să ridice în acest complex o statuie a marelui filantrop (ceea ce, desigur, e foarte frumos!), dar uită că Gojdu are deja o gigantică statuie morală, în al cărei soclu sunt încrustate numele celor câteva mii de bursieri români ortodocși, printre care se numără Traian Vuia, Victor Babeș, Octavian Goga, Aron Cotruș, Dumitru Stăniloae, Ioan Lupaș, Silviu Dragomir, Andrei Otețea, Constantin Daicoviciu și Ioan Scurtu. Or, statuia lui Gojdu nu va fi niciodată completă în lipsa miilor de tineri cărora, în ultimele șase decenii, li s-a furat dreptul și posibilitatea de a fi beneficiarii burselor marelui filantrop și de a-și înscrie astfel numele în istoria culturii și spiritualității românești.

5. Se pretinde că Fundația Publică (pe care Ministerul nostru de Externe o numește „Româno-Ungară”) are la bază principiul parității. Iată însă și opinia partenerilor, așa cum reiese din stenograma ședinței din 21 noiembrie 2005 a Parlamentului ungar, când noua Fundație a fost ratificată, cu voioșie, în numai un sfert de oră, cu 107 voturi „pentru”,

două voturi „împotriva” și șapte „abțineri” (cităm în traducere românească). *Németh Zsolt*, deputat: „Acordul dintre Ungaria și România asupra problemelor averii Gojdu pune punct discuției prelunge de mulți ani. Esența acestei probleme (...) este că România renunță la revendicarea bunurilor materiale, pe care a formulat-o în 1998, ba chiar și anterior, în legătură cu averea lui Gojdu, și acest lucru înseamnă, în același timp, că partea română acceptă punctul de vedere al Ungariei conform căruia, în 1953, tratatul de drept material a rezolvat problema averii Gojdu”. De partea sa, *Bárcsony András*, secretar de stat în Ministerul de Externe, afirmă: „Gozsdu Manó, nobil ungar de naționalitate română, în testamentul său datat 4 noiembrie 1869, își lasă întreaga avere acelor români din Ungaria și Transilvania care sunt de religie ortodoxă răsăriteană. (...)”

La 20 octombrie 2005 s-a semnat Acordul Guvernului Republicii Ungare și României asupra înființării Fundației Publice Ungaro-Române Gojdu. Pe baza Acordului, fundația a fost înființată ca fundație publică ungară, competență și funcționarea sa îi revine Republicii Ungare și urmează să fie înregistrată la Tribunalul Capitalei. (...) În virtutea Acordului, actul constitutiv al Fundației va fi elaborat pe baza normelor de drept din Ungaria”.

Domnii Deputați, Mitropoliții ortodocși *Laurențiu* al Ardealului, *Nicolae* al Banatului, Arhiepiscopul *Andrei* al Alba Iuliei, Episcopii *Timotei* al Aradului, *Lucian* al Caransebeșului, *Ioan* al Oradiei, *Justinian* al Maramureșului, *Ioan* al Covasnei și Harghitei și *Sofronie* al românilor din Ungaria vă adresează întrebarea:

Sunteți convinși că Acordul Româno-Ungar din 20 octombrie 2005 îi aduce României vreun folos? Vă rugăm să răspundeți prin votul Domniilor Voastre.

Din încredințare, Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Clujului

Problema Gojdu a ajuns, un proiect de complexitate deosebită

Deputații parlamentari de la București au aprobat, marți, 28 martie, în plen, cu majoritate de voturi, ca proiectul de lege pentru aprobarea OUG nr. 183/2005 pentru ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Ungaria privind înființarea Fundației Publice Ungaro-Române „Gojdu” să fie calificat în proiect de lege de complexitate deosebită. Potrivit Constituției României, acest lucru presupune prelungirea termenului de aprobare tacită la 60 de zile, de la 45 de zile, cât ar fi perioada pentru un proiect de lege obișnuit.

Pe de altă parte, o propunere a deputaților PNL, de retransmitere la Comisia juridică a proiectului de lege, a fost respinsă cu 113 voturi pentru, 113 împotriva și două abțineri. De altfel, această solicitare a liberalilor a „încins” discuțiile procedurale, deputații PRM și PSD considerând inoportună cererea, ca urmare a faptului că în comisie s-a dat deja raport de respingere proiectului de lege.

După cum relatează *Rompres*, deputatul PC *Petru Călian* a catalogat ca „inutilă” retransmiterea în comisie, deoarece proiectul de lege fiind de fapt un Acord între două țări nu suportă amendamente.

Foarte vehement a fost deputatul PRM *Lucian Bolcaș*, care a acuzat că se încearcă trecerea proiectului prin aprobare tacită și a afirmat că PNL nu se mai poate numi partid național. El a criticat dur încercările de evitare a dezbatelor parla-

mentare pentru un proiect în care „practic se face comerț cu oasele strămoșilor noștri”. El a arătat că un Acord internațional nu poate fi amendat, el putând fi admis sau respins de Parlament.

Pentru retransmiterea la Comisie s-a pronunțat deputatul conservator *Sergiu Andon*, președintele comisiei. El s-a arătat favorabil propunerii doar în condițiile în care Guvernul ar avea elemente noi în ceea ce privește Acordul. Andon a spus că în Comisia juridică, inițial s-a invalidat o propunere de respingere fără dezbateri a proiectului, iar în final nu s-a aprobat proiectul, lucru care „oarecum ar fi același lucru”.

Ministrul pentru relația cu Parlamentul, *Bogdan Olteanu* a spus că există dorința „fermă” a inițiatorului pentru ca proiectul să treacă sau nu prin votul Parlamentului și nu prin alte proceduri.

Deputatul independent *Aurelian Pavelescu* a subliniat că problema nu poate fi „reparată” de Guvern pentru că Acordul este semnat de partea ungară și ratificat de Parlamentul Ungariei. „Nu se mai poate reveni asupra Acordului în Comisia juridică”, a precizat Pavelescu.

Liberalul *Relu Fenechiu* a menționat că nici PNL, nici Guvernul nu doresc trecerea proiectului prin aprobare tacită.

După o pauză de consultări, cerută de deputații PNL, s-a decis ca proiectul să intre din nou în dezbateri plenului Camerei Deputaților joi, 2 martie sau luni, 6 martie.

Dezbateri proiectului privind înființarea Fundației Publice Ungaro-Române „Gojdu” a fost amânată, luni seara, din cauza absenței de la dezbateri a ministrului de externe sau a unui reprezentant al Guvernului.

Conform Regulamentului, pe 28 februarie se împlinea termenul când proiectul putea fi considerat adoptat prin aprobare tacită.

E. Iova

Prezidiul Uniunii Culturale, reprezentând cele 16 asociații și comunități afiliate ale românilor din Ungaria, a avut în anul trecut patru ședințe. Prezidiul este alcătuit din *dr. Ioan Ciotea* (președinte), *Tiberiu Boca* (vicepreședinte), *Eva Iova*, *Emilia Martin*, *Ștefan Frătean*, *Ștefan Oroian* și *dr. Gheorghe Ruja*, care au făcut munca de administrare și organizare a diferitelor programe culturale ale Uniunii.

Eminescu, Rebreanu, Murgu în 2005

În 2005 s-au realizat 15 programe principale, desfășurate când la sediul din Iula al UCRU, când în localitățile asociațiilor afiliate, programe printre care cele mai de amploare au fost: spectacolul Teatrului Vis la Centrul Cultural Românesc din Iula; expoziția de icoane a lui *Ioan Paul Colta* din Arad; lansarea cărții „Cercetări istorice pentru folosul românilor din Ungaria” de *Gheorghe Santău*; expoziție de artă plastică din creațiile studenților la Facultatea de Arte Plastice a Universității din Timișoara; spectacolul Ansamblului Folcloric „Banatul” din Timișoara la Micherechi și Cenadul Unguresc; expoziția artistului plastic *Iulian Ștefan Oroian* la Budapesta; aniversarea *Liviu Rebreanu*, împreună cu actorii *Victor Rebengiuc*, *Mariana Mihuț* și *Széles Anna*; aniversarea a 140 de ani de la apariția revistei *Familia* și sărbătorirea

Cultura rămâne în prim-plan

Sâmbătă, 25 februarie, Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a convocat ședința Adunării Generale cu scopul de a analiza activitatea anului trecut și a dezbate planurile pentru anul curent. La întrunirea reprezentanților asociațiilor și comunităților afiliate Uniunii, care a fost condusă de președintele *dr. Ioan Ciotea*, au

zilei de 1 Decembrie; excursie la Bățania cu prilejul aniversării a 200 de ani de la nașterea lui Eftimie Murgu; concert de colinde al grupului din Tilecuș la Chitighaz și Micherechi.

În același timp s-au realizat și programe în comun, ca de exemplu aniversarea *Mihai Eminescu* la Apateu, tabăra de schi în România, concursul de povești „Vasile Gurzău” din Micherechi, o zi sportivă la Iula în amintirea profesorului *Gheorghe Negru*, tabăra de creație și dansuri populare din Micherechi, dar au fost susținute comunitățile și prin sprijin financiar, ca de exemplu Asociația „Pentru Micherechi”, asociațiile românilor din Apateu, Bedeu, Otlaca-Pustă, Liceul Românesc din Iula. UCRU a mai oferit sprijin Corului „Pro Musica” din Iula, Teatrului amator de la Liceu, care au dat spectacole la Apateu, Chitighaz, Darvaș, Oradea, Micherechi și au participat la Festivalul Teatrelor Naționalităților din Budapesta, ș.a.m.d.

Printre activitățile din anul 2005 au mai fost

fost dezbătute și aprobate darea de seamă despre activitatea din anul 2005, administrarea din 2005, planul de muncă pentru 2006, planul bugetar pentru 2006, dar s-a discutat și despre afilierea unei noi organizații, respectiv despre probleme privitoare la alegerile autoguvernărilor minoritare din 2006/2007.

enumerare întreținerea relațiilor româno-române, ajutorarea sinistraților de pe urma inundațiilor din România și relațiile internaționale cu organizații ale naționalităților europene.

Anul trecut, Adunarea Generală a hotărât ca subvenția oferită în 2004 din 1% din impozitul personal pentru UCRU să fie folosită pentru participarea a trei tineri la programe culturale organizate în România, la București și Baia Mare. În 2005 s-au obținut de către Uniune 109.042 de forinți din donațiile de 1%, sumă pe care delegații Uniunii au decis să se cheltuiască în 2006 pentru aceleași scopuri ca și anul trecut.

Eminescu, Coșbuc, Bartók în 2006

Uniunea Culturală, axată pe popularizarea valorilor culturale românești, și în 2006 își propune organizarea programelor culturale, cum figurează și în planul ei de activitate. La ședința din 25 februarie, delegații au căzut de comun acord ca în anul curent să realizeze, prin-

tre altele, aniversarea nașterii lui *Mihai Eminescu* la Apateu, Chitighaz, Iula și Micherechi, spectacolul la

lor din Ungaria, însă pentru că la ședință nu au fost prezenți delegații Uniunii în număr suficient pentru a decide asupra cererii (50%+1), acum nu s-a putut decide asupra problemei, dar delegații prezenți și-au exprimat dorința în unanimitate de a sprijini și a invita Asociația „Purdi” din Otlaca la toate programele culturale românești. În caz că la următoarea ședință a Adunării Generale va fi ad-

Iula al renumitului interpret *Grigore Leșe*, comemorarea a 140 de ani de la nașterea poetului *George Coșbuc*, Festivalul Internațional Coral, Tabăra internațională de dansuri populare, aniversarea *Bartók* la Sănnicolau Mare, întâlnirea cu regizorii *Cristi Puiu* din România și *Cornel Mândruțau* din Ungaria, spectacole de teatru românesc, expoziții, întâlniri cu personalități marcante românești, spectacole de dansuri populare, dar și ajutorarea copiilor români la participarea în diferite tabere din România.

Asociații afiliate din 12 localități

Ioan Ciotea a anunțat apoi că Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă a cerut admiterea afilierii în Uniunea Culturală a Români-

misă afilierea acestei asociații, Uniunea Culturală va avea încă o organizație membră din Otlaca-Pustă, pe lângă Asociația Românilor din Otlaca, alăturându-se celor din Apateu, Aletea, Bedeu, Budapesta, Cenadul Unguresc, Chitighaz, Iula, Leta Mare, Leucușhaz, Micherechi și, nu în ultimul rând, din Seghedin.

La capitolul „Probleme privitoare la alegerile autoguvernărilor românești”, după discuții și schimburi de părere, s-a hotărât ca Adunarea Generală să împuternicească Prezidiul să decidă dacă Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, ca cea mai însemnată organizație civilă a românilor din Ungaria, se implică, adică participă sau nu la alegerile minoritare din 2006/2007.

Rita Păcș

Femeile ortodoxe din Budapesta își unesc forțele

În vara anului trecut, la Budapesta, s-a înființat Asociația Femeilor Ortodoxe Române, cu scopul de a asigura bunul mers al parohiei ortodoxe române, al vieții religioase și culturale a credincioșilor. Președinta acestei asociații este **Gabriela Elekes**. Stând de vorbă cu doamna Gabriela am aflat că locuiește la Paty, lângă Budapesta, este născută în România, la Buhoș, și de când a aflat că în apropierea localității ei Sfânta Liturghie se ține în limba română, face cu multă dragoste drumul până la Budapesta pentru a asculta duminică de duminică dulcele grai românesc, la Capela Ortodoxă Română din Capitală.

– Asociația noastră s-a înființat în martie 2005 și a fost înregistrată oficial prin hotărâre judecătorească în luna septembrie a anului precedent.

– *Ce v-a determinat să înființați această asociație?*

– În cadrul parohiei, în ultimii ani ne-am confruntat în mod direct cu diferite întrebări din partea credincioșilor, ivite cu ocazia celebrării cununilor, botezurilor, etc. Datorită faptului că tinerii de naționalitate română din capitala maghiară știu foarte puțin despre tradițiile românești, ne-am dat seama că această comunitate trebuie să se organizeze în jurul aceluia nucleu de femei existent deja, care ani de-a rândul a participat cu suflet la activitățile religioase. La înființarea asociației a avut o contribuție însemnată **PS Episcop Sofronie**, care știind rolul important pe care îl are femeia în familie și în promovarea credinței a văzut necesitatea organizării în capitală a acestei asociații.

– *Câte femei fac parte din asociația dumneavoastră?*

– Grupul de constituire este alcătuit din 10 membre, acel nucleu despre care am amintit în rândurile de mai sus, și cu timpul, prin activitatea asociației, și numărul membrilor va crește simțitor.

– *Pe ce se bazează activitatea asociației?*

– Activitatea noastră se îndreaptă în sensul cunoașterii, ocrotirii și păstrării tradițiilor istorice și a învățăturii ortodoxe, păstrarea și ocrotirea limbii române, a identității și culturii românești. De asemenea, vom lua parte activ în cadrul sărbătorilor ortodoxe, în organizarea manifestărilor cu caracter religios. Considerăm că este deosebit de important rolul femeii în familie, în păstrarea credinței și a tradițiilor strămoșești, și dorim să întărim rolul femeii în această familie a comu-

nității române ortodoxe din capitala maghiară, pe care o dorim cât mai numeroasă și, ceea ce este cu mult mai important, cât mai unită. Asociația și-a mai propus pe lângă toate acestea și activități cu caracter caritativ, care pentru început constau în special în acordarea unui sprijin moral, dat fiind mijloacele materiale restrânse de care dispunem pentru început.

– *Ce planuri aveți pentru anul acesta?*

– În cadrul adunării generale din 28 ianuarie, care în același timp a fost și prima ședință în acest an, am stabilit planul de lucru pentru anul acesta care constă din diferite activități, sociale și religioase legate de teme cum ar fi: căsătoria; femeia în familia ortodoxă; femei

ortodoxe renumite; copilul în familia ortodoxă; rolul familiei în însușirea limbii materne; felicitarea mamei (cu contribuția copiilor); pentru începutul anului școlar avem propusă și o excursie cu copiii. Totodată dorim să ajutăm la desfășurarea activităților religioase: la 25 martie, de sărbătoarea Bunevestiri și pomenirea morților; la 30 aprilie, Ziua lui E. Gojdu, Sfânta Liturghie și depunerea coroanelor de flori; Hramul capelei: Nașterea Sf. Ioan Botezătorul; de 30 noiembrie, Ziua Sf. Apostol Andrei; în decembrie Sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei; Sfânta Liturghie comună a comunității românești și grecești. Sarcina permanentă pentru întregul an 2006 este contactul personal sau telefonic cu bolnavii. Vorbind de viitor, una din sarcinile importante pe care ni le-am trasat este și înființarea în capitală a unei grădinițe de copii, știut fiind că de câțiva ani a fost organizată predarea limbii române pentru elevi și pornind de la faptul cât de important este ca limba maternă să se învețe încă din copilărie.

– *Cine susține aceste activități? Cine vă ajută la desfășurarea lor?*

– De obicei, dacă avem teme religioase, solicităm pentru discursuri vreun preot ortodox sau pe Prea Sfințitul Episcop Sofronie. În desfășurarea activităților bisericești ne ajută credincioșii și, bineînțeles, părintele **Marius Maghiaru**, cărora le mulțumesc și pe această cale pentru sprijinul acordat.

A. L. Crișan

Botez în Capela din Budapesta

Hristos are două noi mirese

Multă lume compară situația Bisericii Ortodoxe pornind de la modul de funcționare al altor comunități religioase, creștine îndeosebi. Astfel, puțini înțeleg existența în Ungaria a mai multor jurisdicții ortodoxe, fiecare dintre acestea pendinte de o anume Biserică Ortodoxă locală. Dincolo de orice părută fărâmițare a Ortodoxiei, de orice închipuită dezunitate a ortodocșilor, în realitate toate comunitățile ortodoxe locale fac parte din aceeași Biserică Ortodoxă Universală, fiecare dintre ele, fiecare eparhie ortodoxă, fiecare Biserică locală fiind icoana, manifestarea, întruparea universalității Ortodoxiei în context local.

Cu excepția capitalei,

absolut fiind înlocuit cu sinodalitatea, după modelul Colegiului Apostolic, în sânul căruia este acceptat doar un primat de onoare, iar nu unul de subordonare, în continuitate nemijlocită de la Biserica primitivă până în zilele noastre.

Toate Bisericile Ortodoxe Autocefale surori sunt una din punct de vedere dogmatic, liturgic și canonic, doar modul administrativ este diferit. Așa și ortodocșii din Ungaria sunt una, cred la fel, se roagă la fel, respectă aceleași canoane și rânduieli bisericești, doar limba liturgică este alta și Patriarhul pomenit la slujbe de episcopul local este altul, dar toți episcopii locali sunt de fapt episcopii aceleiași Biserici Ortodoxe Uni-

unde sunt prezente toate cele cinci comunități dependente jurisdicțional de o Biserică locală respectivă, la nivelul întregii țări Ortodoxia este așezată mai degrabă la periferia, la marginea unei anumite Biserici locale, situație explicabilă datorită evoluției istorice specifice. Însăși împărțirea lumii ortodoxe în Biserici Autocefale surori este un factor greu de înțeles pentru ne-ortodocși: în vreme ce un catolic este obișnuit cu monarhia papală, așadar cu un sistem centralizat împins până la absolutism, protestantul are o viziune ecleziologică opusă diametral. După astfel de parametri, concluzia logică ar fi confuzia organizatorică a ortodocșilor.

În realitate lucrurile sunt sensibil diferite. Ortodoxia a funcționat de la începuturile Bisericii în modul în care se prezintă și astăzi: Biserica Universală este prezentă în toată plinătatea ei în fiecare Biserică locală, toate Bisericile locale sunt surori, necondiționate de nici un centru de putere, monarhismul

versale. Unitatea Ortodoxiei în Ungaria se manifestă ori de câte ori ortodocșii sunt împreună, se roagă laolaltă și se cuminecă din același Potir. Doar felul în care sunt chivernisite bunurile bisericești este altul, după tradiția locală și obiceiurile proprii ale fiecărei episcopii ortodoxe de aici. Chiar și anumite piese ale vestiarului clerical sau monahal arată altfel, dar toate aceste aspecte nu au cum să atențeze în vreun fel la unitatea Ortodoxiei de aici sau de altundeva.

*

Un astfel de prilej de manifestare a unității sfinte a Ortodoxiei din Ungaria și nu numai a fost un eveniment recent desfășurat în Serbia, în Banatul sârbesc, la Mănăstirea de călugărițe de la Mesici, comună populată în majoritate de români, situată în apropierea orașului Vârșet, capitala spirituală a românilor din Banatul rămas Serbiei după Primul Război Mondial, la fel cum Iula este capitala spirituală a românilor din Ungaria.

(Continuare în pag. a 10-a)

„Astăzi este ziua lucrării, când trebuie să facem ceva pentru Dumnezeu”

Interviu cu președintele Cultului Penticostal din România

Abia la câteva zile după primele seri de evanghelizare de la cele două biserici penticostale din Micherechi, prin harul lui Dumnezeu, Biserica Penticostală „Betel” a invitat pentru încă trei ocazii speciale localnicii satului. În zilele de 20, 21, 22 februarie oaspeții și membrii adunării au avut posibilitatea să asculte mesajul divin de la predicatori români, iar în ultima seară a onorat biserica prin prezența sa și pastorul Pavel Riviș Tipei, președintele Cultului Penticostal din România. Președintele Cultului a vizitat credincioșii penticostali din Micherechi pentru a doua oară, prima dată fiind aici cu cinci ani în urmă la Biserica Penticostală nr. 1. După părtășia frățească a copiilor lui Dumnezeu în Casa Lui din 22 februarie, i-am solicitat interviu președintelui penticostal, interesându-ne prima dată câte biserici reprezintă Cultul Penticostal din România?

Pavel Riviș Tipei

– Cultul Penticostal din România are în țară 2.648 de biserici penticostale române, biserici în cadrul cărora sunt și bisericiile maghiare, ucrainiene, etc., deci toate naționalitățile conlocuitoare. Iar în diaspora europeană avem 242 de biserici.

– În Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi serviciile divine se desfășoară exclusiv în limba română și are membri creștini români. Ceea ce înseamnă că și comunitatea aceasta poate fi numită un fel de diaspora al Cultului Penticostal din România. Ce fel de legături spirituale sau fizice aveți cu Biserica „Betel”?

– Atunci când vorbesc despre comunități penticostale române din diaspora am în vedere toate bisericiile. Acum trebuie să fac o precizare. Unele se subordonează direct Cultului Penticostal din România prin acele comunități teritoriale regionale din diaspora, în timp ce altele s-au găsit și se regăsesc integrate în mișcarea

sește diferit. Soluționarea juridică e pentru o vreme, cea spirituală este pentru o veșnicie.

– Există în lume, astfel și în România și Ungaria, mai multe confesiuni, dar mărturisim că avem un singur Domn. Care credeți că este menirea unui creștin astăzi?

– Eu cred că orice creștin trebuie să privească la Dumnezeu și chiar dacă la ora actuală în lume sunt peste 6.000 de curente religioase, eu vreau să vă spun că Dumnezeu n-are decât un singur gard, gardul dreptății divine care desparte pe cei ce sunt ai Lui de cei ce trăiesc în păcat. Și orice credincios astăzi ar trebui să fie așa cum Mântuitorul spunea: să aibă mijlocul încins, încălțăminte în picioare și să aștepte pe Stăpânul Lui să se întoarcă. Noi suntem în cea de-a treia zi profetică, zi în care în orice moment se poate ca Domnul să își ia Biserica. Important este să fim gata. E la recomandarea Domnului: „Fi-ți gata!”

– Cu cinci ani în urmă ați fost prima dată la Micherechi, vizitând frații din Biserica Penticostală nr. 1, iar de data aceasta ați venit la frații din Betel. Care a fost mesajul de bază al Dumneavoastră în această seară pentru ascultătorii din Micherechi?

– În seara aceasta am încercat printr-un text apocaliptic să sensibilizez conștiința și gândul oamenilor privind vremurile în care trăim. Textul meu s-a intitulat: Ruperea peceteii a șasea. Ideea era să-i sensibilizăm pe oameni și să-i determinăm să înțeleagă că trăim vremuri apocaliptice, vremuri cu multă încărcătură profetologică și că în orice moment e posibilă venirea Domnului Isus Cristos să-și

Pastorii P. Tipei, T. Tripo, V. Bogdan și D. Mărgăian

ia Biserica. Ferice de cei ce au un loc în odaia de sus pe care Mântuitorul s-a dus să îl pregătească! Ferice de cei ce sunt înscrși în Cartea Vieții, cum zice profetul Daniel! Ferice de cei ce vor fi izbăviți de mânia viitoare, cum spune Apostolul Pavel în Tesaloniceni: Dar vai de cei ce vor rămâne și vor trece prin evenimentele și momentele de groază ce se vor produce la ruperea peceteii a șasea, când are loc declanșarea mâniei Mielului. Apostolul Pavel ne spune în Romani capitolul 11, versetul 22: „Uită-te dar la bunătatea și asprimea lui Dumnezeu”. Indemnul meu era să profităm de bunătate și de timpul bunătății, pentru că cine nu profită de timpul bunătății va avea parte într-o zi de timpul mâniei și asprimii Mielului.

– Care ar fi cuvintele Dvs. de încurajare pentru frații din Micherechi care au organizat mai multe ocazii de evanghelizare în ultima perioadă?

– Eu cred că atâta timp cât este ziua trebuie să lucrăm. Biblia zice, e o zi a Evangheliei, e o zi a harului,

e o vreme a creștinilor, e o vreme a Bisericii, e o vreme a întoarcerii din păcat. Autorul Epistolei către Evrei zice în capitolul 4 cu versetul 1: „Să luăm dar bine seamă, ca, atâta vreme cât rămâne în picioare făgăduința intrării în odihna Lui, nici unul din voi să nu se pomenească venit prea târziu.” Astăzi încă nu-i târziu, de aceea toți evangheliștii trebuie să-și facă datoria. Bisericiile din Micherechi trebuie să misioneze, să ducă marea însărcinare a Domnului Isus Cristos la orice făptură, pentru ca cei ce cred și se botează să aibă posibilitatea mântuirii. S-ar putea ziua de mâine să fie prea târziu și s-ar putea să trebuiască să răspundem pentru nepăsare, pentru comoditate, pentru ceea ce nu am făcut atunci când trebuia să facem, adică nu ne-am achitat de însărcinarea dată de Domnul. Cei din Micherechi, cei din Ungaria și România, și toți trebuie să înțeleagă că astăzi este ziua lucrării, când trebuie să facem ceva pentru Dumnezeu.

Rita Pățcaș

Invitație la evanghelizare

Biserica Baptistă din Chitighaz vă invită cu mult drag, împreună cu familia Dumneavoastră, la două seri de evanghelizare, în zilele de 3–4 martie. În cadrul celor două servicii speciale de evanghelizare, Cuvântul lui Dumnezeu va fi propovăduit în limba română de fratele pastor Viorel Iuga de la Biserica Baptistă „Speranța” din Arad. Serviciile vor începe atât vineri, cât și sâmbătă, de la ora 18.00.

În după-masa zilei de sâmbătă, cu începere de la ora 14.00, slujitorii români din confesiunile creștinii sunt așteptați și la o conferință specială, condusă de pastorul Viorel Iuga.

Biserica Baptistă din Chitighaz așteaptă cu mult drag pe toți cei interesați de mesajul sfânt al Evangheliei.

Biserica Baptistă din Chitighaz

Programul copiilor din Biserica „Betel”

Alegeri în biserica ortodoxă din Chitighaz

După Sfânta Liturghie din duminica zilei de 26 februarie, credincioșii din parohia au participat la ședința Adunării Parohiale, constituită cu această ocazie în Colegiu Electoral, pentru alegerea noului Consiliu Parohial pe o perioadă de patru ani.

Ședința Adunării Parohiale a fost deschisă de preotul *Florin Olteanu*, care a menționat că desfășurarea ședinței se va face potrivit instrucțiunilor primite de la Centrul Eparhial, prin ordinul circular. Așadar, Adunarea Parohială fusese „vestită” în biserică două duminici la rând, înainte de această dată.

La ședință, s-a constatat că adunarea este constituită legal și s-a transformat în Colegiu Electoral, fiind prezenți treizeci de membri. Au fost desemnați doi secretari ai adunării: *Gheorghe Ardelean* și *Petru Selejan*.

Alegerea de Consiliu Parohial s-a făcut prin prezentare de listă, care a fost întocmită cu o săptămână în urmă de către Consiliul Parohial.

Preotul paroh, conform ordinului circular de la Episcopie, a anunțat felul în care se vor face alegerile, dând citire listei primite, cu membrii propuși. Dintre membrii propuși pe listă, 20 au fost prezenți, iar unul dintre ei a

refuzat propunerea de a face parte din consiliu.

După ascultarea mai multor păreri, în urma propunerii domnului *Petru Honfi*, s-a votat cu un număr de 18 voturi „pentru”, ca viitorul Consiliu Parohial să fie format din 19 membri, cu condiția ca cei aleși să fie botezați la biserică, să fi împlinit vârsta de 18 ani și să aibă o viață morală corespunzătoare.

Gheorghe Borbil a propus ca lista citită să fie supusă la vot, primind 28 de voturi „pentru”.

Astfel, în urma alegerilor, Consiliul Parohial din Chitighaz are, pentru următorii patru ani, următorii membri: Preot paroh, *Florin Olteanu*, președinte, *Gheorghe Ardelean*, *Mihai Avrămuț*, *Petru Avrămuț*, *Gheorghe Bandula*, *Ștefan Brândaș*, *Gheorghe Borbil*, *Gheorghe Buha*, *Petru Bujigan*, *Gheorghe Drăgan*, *Ștefan Gros*, *Iosif Iuhas Nagy*, *Dumitru Mateuț*, *Gheorghe Moț*, *Liviu Gheorghe Nicula*, *Gheorghe Otlăcan*, *Gheorghe Rotiș*, *Dumitru Selejan*, *Gheorghe Secan*. A.L.Crișan

PATRIARHII ROMÂNIEI

Nicodim Munteanu

Nicodim Munteanu, al doilea patriarh al României, s-a născut în satul Pipirig, de pe Valea Ozanei, din județul Neamț, la 6 decembrie 1864. La botez a primit numele de Nicolae. Părinții săi au fost țărani cu stare, care aveau în proprietate un munte întreg sub poalele Ceahlăului, unde își pășteau turmele de oi și își aveau stănele. Spre bătrânețe s-au călugărit, tatăl la mănăstirea Neamț, iar mama la mănăstirea Agapia, dându-li-se numele Varnava și, respectiv, Mitrofană.

Crescut într-o atmosferă de puritate sufletească, în preajma mănăstirii Neamț, tânărul Nicolae Munteanu a pășit pe drumul cărții, intrând în anul 1882, după absolvirea claselor primare, la Seminarul de la Socola, de lângă Iași, întemeiat de marele mitropolit Veniamin Costache.

Mitropolitul Iosif Naniescu l-a luat ucenic, trimițându-l, în 1890, la Kiev, să urmeze cursurile Academiei teologice de aici.

La această vatră a tradiției bisericești, ctitorită de vestitul mitropolit Petru Movilă, și-a desăvârșit învățătura timp de aproape cinci ani. În vacanța anului 1894, petrecută în Moldova, a intrat în monahism, la mănăstirea Neamț, primind numele Nicodim, și a fost hirotonisit ierodiacon. În 1895, când a obținut licența în teologie, a fost invitat să rămână în Rusia, pentru a fi pregătit să ocupe o catedră universitară. Dragostea lui pentru neamul din care se ridicase și venerația față de mitropolitul Iosif Naniescu, binefăcătorul său, l-au îndemnat să nu primească invitația atât de măgulitoare și a părăsit Kievul, pentru a reveni la Iași.

Întorcându-se între ai săi, cu o temeinică pregătire teologică și aleasă cultură bisericească, în 1896 a fost hirotonisit ieromonah (preot călugăr) și numit mare ecleziarh și predicator al catedralei mitropolitane din Iași. Peste doi ani, în 1898, a fost ridicat la rangul de arhimandrit și încadrat vicar administrativ, vădind și însușiri de bun gospodar.

O asemenea ascensiune pentru un călugăr de numai

35 ani și doar cu șase ani vechime în monahism nu era însă de natură să bucure pe cei care viețuiau împreună cu el în obștea Mitropoliei din Iași. Ridicat dintre țărani printre intelectuali și din rândul acestora deasupra lor, într-o obște dominată de ambiții și rivalități, s-a trezit în 1902, la moartea lui Iosif Naniescu, sub amenințarea invidiei pizmuitorilor săi, care puteau acum să-l persecute în voie.

Își găsește, însă, alt binefăcător, în tânărul episcop Pimen Georgescu al Dunării de Jos, care l-a chemat la Galați și l-a numit „arhimandrit de scaun”, un fel de vicar administrativ pe vremea aceea (1903–1909). A îndeplinit și funcția de director al Seminarului „Sf. Andrei”, pe care l-a reorganizat, reușind să scoată elemente de valoare, care au ilustrat, prin pregătirea lor, amvonul bisericilor și chiar unele catedre universitare.

În 1909, când episcopul Pimen a urcat în scaunul mitropolitan al Moldovei, a revenit la Iași, cu protectorul său, care l-a hirotonisit arhieru, cu titlul „Băcăuanul”, și l-a numit vicar al Mitropoliei.

Mai târziu episcop al Hușilor (1912), a restaurat palatul episcopal, a renovat catedrala, a alcătuit, în 1913, în colaborare cu alți autori, Mica Biblie, dând la îndemâna credincioșilor cuvântul Evangheliei în veșmântul curat al limbii românești.

După revenirea Basarabiei la patria-mamă, i s-a încredințat, în iunie 1918, ca locțiitor de arhiepiscop al Chișinăului și Hotinului,

conducerea și reorganizarea Bisericii din această provincie. După alegerea arhimandritului Gurie Grosu în scaunul acestei eparhii, în decembrie 1919, Nicodim a revenit la Huși, unde a păstorit până la 31 decembrie 1923, când s-a retras la metania sa de la Neamț.

La 15 octombrie 1918 a fost ales membru de onoare al Academiei Române. A fost, de asemenea, proclamat „Doctor Honoris Causa” al Universității din Cernăuți.

Ca stareț la Neamț, timp de 11 ani, s-a dăruit cu totul slujirii altarului, trudei cărturărești și chivernisirii mănăstirii. A răspândit învățăturile ziditoare de suflet prin mii de pagini scrise sau tălmăcite de el în grai curat românesc, cele mai multe publicate în colecția Ogorul Domnului (35 volume, 1932). A publicat, de asemenea, predici apologetice, care au îmbogățit bibliotecile parohiale cu material omiletic. A dat o nouă traducere a Psaltirii și a Noului Testament.

La vârsta de 70 de ani, a fost chemat să păstorească în scaunul Mitropoliei Moldovei. Nădăjduia ca, la sfârșitul vieții, mormântul să-i fie alături de cel al mitropolitului Iosif Naniescu, părintele său sufletească, dar, la 5 martie 1939, în urma morții patriarhului Miron Cristea, a fost chemat să ia în primire, potrivit statutului și regulamentelor bisericești, locotența de patriarh. Marele Colegiu Electoral Bisericesc l-a ales patriarh, după ce, mai mult de nevoie, consimțise să-și pună candidatura. Presimțea parca vremurile tulburi ce urmau să vină, de aceea ezitase.

A avut, o bătrânețe zbuciumată, dar și o înțelepciune deosebită, știind să conducă Biserica în zile de cumplită frământare, pricinuite de război.

La 27 februarie 1948 s-a stins din viață la vârsta de 83 de ani.

A fost înmormântat cu tot ceremonialul cuvenit în Catedrala patriarhală, în partea dreaptă a pronaosului, lângă primul patriarh Miron Cristea. (În nr. următor vom prezenta primul Patriarh al României, Miron Cristea.)

În această pagină, vă vom prezenta în următoarele săptămâni cei cinci patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, în ordine cronologică inversă.

Oră deschisă la școala de dans

Pe 22 februarie, la obișnuita oră de dans a școlii de artă „Kalaris”, secția Chitighaz, instructorul de dansuri populare *Halmi Zoltán* a ținut o oră deschisă cu asistența părinților, la Căminul Cultural din Chitighaz. Copiii au repetat coregrafiile învățate anul trecut, după care au exersat noile motive ale dansului românesc,

coregrafie care va fi terminată la sfârșitul anului. La sfârșitul orei, profesorul a menționat că anul acesta, fiind cu mult mai bine pregătiți decât anul trecut, și-a propus să ia parte cu grupa mijlocie de dansatori la concursul de selectare din județul Bichiș, care va avea loc pe data de 25 martie.

A.L.C.

Repetiții de dans la Apateu

Școala și Centrul Cultural din Apateu se mândrește cu formația de dansuri, instruită de coregraful *Florea Crișu*, din Oradea, care de ani de zile pregătește săptămânal copiii din Apateu și Săcal. Dansatorii au luat parte la mai multe festivități

și programe culturale la Jula, Dobrițan, Budapesta și în satele învecinate din România, prezentând diferite dansuri, în primul rând, dansuri bihorene. La repetiții, copiii mai învață de la coregraful lor, pe lângă dansuri, și limba română.

V.J.

O nouă casă pentru Tod

După „Tod și Copper”

Două suflete singuratice pot alcătui o familie fericită

Din cuibul său aflat în stejarul bătrân, înțeleapta bufniță, numită Big Mama, fusese martoră la tragicul eveniment.

Tocmai se pregătea de culcare, când o mamă-vulpe înspăimântată ieși în fugă afară din pădure.

Vulpea ținea între dinți un nou-născut! Își ascunse repede copilășul în iarba înaltă de lângă gard și o zbugni peste pajiște, evident speriată. Era urmată îndeaproape de o haită de ogari care lătrau sălbatic. Puțin mai târziu, Big Mama auzi focuri de armă. Acum era convinsă că puiul de vulpe era singur pe lume.

Big Mama zbură la puiul de vulpe.

– Drăguțul de tine! zise ea și mângâie cu aripa blănița puiului de vulpe care tremura din toate încheieturile. Trebuie să aibă cineva grijă de tine!

Puiul de vulpe se cuibări la pieptul bufniței.

– Oh, nu eu, scumpule! Râse big Mama. Stai cuminte, mă întorc într-o clipă.

Zbură înapoi la prietenii ei, Boomer și Dinky. Îi găsi cocoțați într-un copac din apropiere, încercând să scoată afară dint-o crăpătură o omidă încăpățânată.

– Boomer! Strigă Big Mama la ciocănitore. Încetează cu ciocănitul ăla și ascultă-mă puțin!

Am nevoie de ajutorul tău și al lui Dinky!

Și le povesti despre bietul pui de vulpe și ce pățise mama lui.

– Doamne, făcu Boomer, cine o să aibă grijă de el?

Dinky, vrabia, își zburli penele.

– Am o idee, spuse Dinky. Văduva Tweed e singură și cred că ar fi fericită să aibă grijă de puiul de vulpe.

Să vă spun cum facem...

Câteva clipe mai târziu, planul era pus la punct.

Boomer ciocăni la ușa fermei unde locuia văduva Tweed.

– Da? spuse ea și deschise ușa.

Dar nu era nimeni la ușă. Tocmai se pregătea să închidă ușa, când Big Mama și Dinky îi traseră jupa roz de sub fustă.

– Doamne, dar ce obraznice sunteți! Vă arăt eu!

Și fugi după păsări. Păsările dădură drumul la jupă undeva, lângă gard.

Văduva Tweed se aplecă să o ridice, dar sub ea văzu un animăluț tupilat printre ierburi.

– Ia te uită, un pui de vulpe! șopti ea.

Se aplecă spre el și micuța creatură întinse căpușorul spre ea. Ochii văduvei Tweed se umplură de lacrimi de duioșie.

– Ah, Doamne cât de scump ești! zise ea.

O să-ți pun numele Tod. Îl înveli în șorțul ei și îl luă în casă.

Bal mascat la Chitighaz

Ocazia de a se distra e o bucurie a copiilor, iar o astfel de ocazie este și balul mascat. În clasele superioa-

te legate de costumul ales. Între costumele alese au fost: bucătar, rege, domniță, servitori, cavaleri, fete cu

distrat publicul cu dansuri moderne. După programele distractive a urmat trage-rele tombolei, când elevii au câștigat diferite rechizite școlare, CD-uri, cești, etc.

Copiii și-au schimbat costumele, urmând discoteca care a ținut până seara.

Fiecare clasă și-a pregătit sandvișuri, prăjituri, gogoși și băuturi răcoritoare pe care le-au și consumat. A fost valabilă zicala: „Mai bine mațe crăpate decât bucate prădate”.

Ca specialitate chitighăzeană la petrecerea școlară niciodată nu lipsește de la carnaval „dospitele” adevărate, pregătite de bunicile *Florica Olar, Maria Selejan, Irina Selejan*, care mai știu găti astfel de „minuni”.

Specificul „fărșangului” era pe vremuri, și este și în zilele noastre, ca toată lumea să chefuliască, să se veselească și să mănânce mâncăruri gătită din carne, fiindcă în Postul Mare, în Postul Paștilor, nu se mai consumă carne. **Maria Sarca Zombai**

Carnaval la școala românească din Bătănia

Joiă trecută, 23 februarie, elevii Școlii generale românești din Bătănia și părinții

te umoristice cu leacul minune, clovnii Pitt și Patt, respectiv dresorul de delfini.

lor s-au pregătit cu emoții pentru carnavalul, care s-a desfășurat în sala de sporturi. Părinții au făcut sute de sandvișuri pentru a contribui și cu acestea la buna desfășurare a evenimentului mult așteptat.

Elevii cursului inferior au evoluat pe scenă în costume foarte variate, ca de pildă rac, buburuză, călugăr etc., iar copilașii din clasele 1-2 au interpretat în limba română poveștile „Vulpea și barza” și „Găina, cocoșul și șoricelul”. Cei din clasele 3-4 au prezentat trei scene-

Publicul a aplaudat cu mare plăcere programele mascaților. Și elevii cursului superior au interpretat, la rândul lor, scenete extraordinare, ca de exemplu Morcovul, Miss frumusețe și concursul talentelor „Megaștâr” etc. Cele mai reușite costume și scenete au fost premiate de juriu.

Toți cei prezenți, copii, părinți și pedagogi, s-au simțit de minune în această zi frumoasă, așteptând ca și la anul să se organizeze un bal al mascaților.

Irina Ruja, învățătoare

Adevărată atmosferă de carnaval la Micherechi

O adevărată atmosferă de carnaval au întâmpinat părinții care și-au vizitat copilașii vinerea trecută la grădinița românească din Micherechi. Cele cinci grupe ale grădiniței au sărbătorit prima dată separat în sala lor, prezentându-și colegilor, educatoarelor, doicilor și părinților costumul preferat de ei în anul acesta, respectiv au interpretat și cântecele și poezioarele de carnaval, ne-a informat conducătoarea grădiniței *Florica Ruja*.

Apoi, toți copiii grădiniței și însoțitorii lor s-au adunat în sala de sporturi,

unde cântăreții Școlii de Arte din Jula au creat o atmosferă de bal, invitând și pe cei mici la cântec și joc.

De data aceasta și mâncarea a fost specială, deoarece, conform tradiției, bucătăresele le-au făcut copiilor dospite (gogoși) de carnaval. Iar în această zi de sărbătoare nici somnul de după-masă nu a mai fost obligatoriu, copiii s-au jucat toată ziua și au petrecut câteva ore plăcute în grădiniță, de această dată împreună cu părinții lor. **R. P.**

Foto: Beata Ruja Bihari

Carnavalul grădiniței din Jula

Aflându-ne în luna ghiocelor și a balurilor, și grădinița din Jula, strada Galamb, a organizat concursul de măști și costume. Un bal mascat este întotdeauna un prilej de distracție. Fie că vrem să nu fim recunoscuți, fie că vrem să fim senzaționali, fie că ne realizăm o fantezie la care visăm de mult, un costum de carnaval este cea mai bună soluție, atât pentru adulții, rafinați și subtili, cât și pentru copiii, simpatici și expresivi.

Serbarea a avut loc la grupele Veverița și Ursulețul, pe

22 februarie, unde programul de carnaval a fost deschis de copiii din grupa mare. Aceștia au prezentat, în fiecare sală, dansul renașcentist, dans cu care, pe 12 februarie, au câștigat la Carnavalul Renașcentist din Jula, locul patru, și astfel 50.000 de forinți și două torturi.

Copiii din cele două grupe au prezentat apoi un mic program de cântece și dansuri părinților și celor prezenți, după care și-au prezentat rând pe rând variatele costume și măști. **A.L.C.**

(Urmare din pag. a 5-a)

Evenimentul în cauză a vizat atât pe ortodocșii din Ungaria, cât și pe cei din Serbia și s-a desfășurat cu ocazia sărbătoririi anuale a Întâmpinării Domnului (2 februarie) dar după calendarul neîndreptat, iulian, aflat în uz în mai multe Biserici Ortodoxe, între care Patriarhia Ierusalimului, Patriarhia Moscovei, Patriarhia Sârbă și Muntele Athos, în vreme ce majoritatea Bisericilor Ortodoxe locale au îndreptat calendarul, între ele numărându-se Patriarhia Română, dar și Patriarhia Constantinopolului, Biserica Bulgară sau Eparhia Ortodoxă Maghiară a Patriarhiei Moscovei.

Este și aceasta o particularitate a Ortodoxiei, adică existența mai multor calendare în uz, păstrându-se totuși ca element unificator serbarea comună a Învierii Domnului, potrivit vechiului calendar, dar și aici face excepție Biserica Ortodoxă a Finlandei. De altfel acest aspect este prezent și în Biserica Catolică, unde există mai multe rituri liturgice, iar în cadrul ritului bizantin bunăoară, greco-catolicii din România serbează Paștele odată cu ortodocșii, pe când cei din Ungaria deodată cu romano-catolicii.

Așadar, la Praznicul Întâmpinării Domnului pe stil vechi (15 februarie), în Ajunul sărbătorii, 14 februarie, în cadrul privegherii a avut loc tunderea în monahism a două surori, care au devenit, în urma depunerii voturilor călugărești, monahii: maicile Eufrosina și Haritina.

Se vor întreba poate mulți cum ar putea un serviciu religios de intrare în monahism să se constituie în ocazie de manifestare a unității Ortodoxiei, dincolo de barierele jurisdicționale?

Le vom răspunde acestora: simplu, din două motive. În primul rând, datorită locului desfășurării rânduiei călugăriei – Mănăstirea Mesici de lângă Vârșeț; în al doilea rând datorită unuia dintre subiecții ceremoniei liturgice respective – monahia Eufrosina.

Dincolo de situarea geografică în Banatul sârbesc a Mănăstirii Mesici, într-o comună și într-o zonă în care românii bănățeni au nu numai un trecut valoros, dar și o prezență considerabilă și

Hristos are două noi mirese

Foto: Horváth László

un viitor promițător, mănăstirea însăși nu se află în jurisdicția Bisericii locale românești, Episcopia Ortodoxă Română a Vârșetului, ci în subordinea Bisericii Sârbe locale, Episcopia Banatului (așa se numește, parcă spre a spori în aparență confuzia, Episcopia sârbească de la Vârșeț). Pentru cunoscătorii istoriei bisericești, Mănăstirea Mesici nu este o așezare de care să fi auzit pentru prima oară acum. În anul 1864, când românii și sârbii din Imperiul habsburgilor au luat hotărârea de a-și desfășura viața bisericească în paralel (în

treacă fie spus, acesta este motivul principal pentru care ortodocșii din Ungaria, Serbia și România nu au unitate jurisdicțională), noi românii am cerut patru mănăstiri, între care era și Mesiciul. Am primit una singură, Bodrogul de lângă Arad, rămasă multă vreme, până în anii 30 ai secolului trecut, singura mănăstire ortodoxă românească din provinciile Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

În ciuda acestor considerații, Mănăstirea Mesici rămâne un reper spiritual important pentru toți ortodocșii din Banatul de Sud, fie ei

sârbi sau români, cu toate că mănăstirea se află sub jurisdicția sârbilor. Este valabil și fenomenul reciproc, în cazul Mănăstirii Bodrog, reper spiritual important atât pentru românii cât și pentru sârbii din Banatul românesc și Crișana, deși se află sub autoritatea Episcopiei Ortodoxe Române a Aradului, Ienopolei și Hălmeagului.

Cât privește persoana maicii Eufrosina, Cuvioșia sa este fosta soră Gheorghina, unguroaică din Seghedin, aparținând Bisericii Ortodoxe, mai precis Episcopiei Ortodoxe Maghiare de sub jurisdicția Patriarhiei Moscovei. Cuvioșia sa și-a făcut noviciatul la Mănăstirea Mesici. Acesta este motivul pentru care tunderea ei în monahism a avut loc în mănăstirea respectivă.

La călugăria ei au luat parte preoți, călugări, călugărițe, credincioși și credincioase din Biserica Ortodoxă din Ungaria, reprezentând Patriarhiile Constantinopolului, Moscovei, și, evident, cea Română. Demn de remarcat este faptul că pe lângă cele unsprezece călugărițe de la Mănăstirea Mesici, la care s-au adăugat șapte călugărițe sârboace venite de la alte mănăstiri din Serbia, la sfânta slujbă a luat parte și Prea Cuviosul Protosinel *Longin Muntean*, din Sfânta Episcopie Ortodoxă Română a Vârșetului. Atât privegherea cu călugăria, cât și Liturghia au fost pontificate de Prea Sfințitul *Nicanor* al Banatului.

Din Ungaria au participat:

Ieromonahul *Martin* de la Mănăstirea ortodoxă de pe Muntele Sfântul Gheorghe de lângă Balaton (Exarhatul pentru Ungaria al Patriarhiei Ecumenice), Părintele Mitrofor *Tiberiu Imrényi* de la Seghedin, împreună cu cei doi copii ai săi, Părintele Egumen *Efrem* de la Nyíregyháza, Rasofora *Agnia* de la Gyöngyös și *Zita Bardos*, Președinta MORISZ-ului – Asociația Tineretului Ortodox din Ungaria (Episcopia Ortodoxă Maghiară a Patriarhiei Moscovei).

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a fost reprezentată de Prea Cuvioșii Părinți, Arhimandritul *Siluan*, Starețul Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” de la Săcal și Protosinelul *Calinic Covaci*, Exarhul Sfintei Episcopii, precum și de monahiile *Ambrozia* și *Onufria Mărginean*. Părinții Episcopiei noastre au slujit atât la slujba privegherii, cât și la Sfânta Liturghie, împreună cu Prea Sfințitul Nicanor al Banatului, Părintele Tiberiu Imrényi și un preot sârb din partea locului. La această serbare a luat parte și un grup de tineri greco-catolici români din Ungaria.

Delegația Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria a oferit noilor călugărițe daruri monahale simbolice, câte un rând de metanii și câte un paraman (piesă specifică vestiarului monahal). Părinții și maicile Sfintei noastre Episcopii au fost primiți cu deosebită cinste de gazde și au contribuit într-un mod pilduitor la manifestarea unității Ortodoxiei Universale. Il rugăm pe Bunul Dumnezeu să dăruiască noilor monahii toate virtuțile călugărești necesare pentru a se putea mântui și a se ruga pentru toată lumea. Avem încredințarea că astfel de ocazii binecuvântate sunt bineplăcute lui Dumnezeu și contribuie la o cât mai aleasă înțelegere între oameni. Fie ca Domnul și Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos să-Și reverse harul Său și darurile Sale cele bogate peste cele două noi mirese ale Sale, peste noi toți, dreptmăritori creștini trăitori în Ungaria, Serbia și România în deplină și sfântă unitate de credință, de rugăciune, de bună rânduială, de speranță, de iubire.

**Episcopul Sofronie
al Julei**

Fluierul de la tata e mai aproape de sufletul meu

Fluierul a ocupat un loc aparte în viața spirituală a poporului român fiind, așa cum au remarcat cei care s-au aplecat asupra acestui străvechi instrument, cel mai apropiat și cel mai drag sufletului omului din popor, fie el păstor sau plugar, tânăr sau bătrân. La fel de apropiat sufletului este și fluierul lui bace **Ioan Bandula** din Chitighaz, care de mic copil păstrează simplul instrument primit de la tatăl său și cântă cu el din suflet, pentru suflet.

– Mă numesc **Ioan Bandula**, și m-am născut la Chitighaz, la 26 decembrie 1939. Aici am fost botezat la biserica ortodoxă. Tot aici am făcut școala, mi-am petrecut tinerețea și aici am îmbătrânit.

– *Era pe vremea aceea școală românească la Chitighaz?*

– Am umblat la școală 8 clase, din care primele cinci le-am făcut la școala ungurească, și când s-o înființat școala românească am continuat acolo până în clasa a opta. După aceea am mers la lucru, că pe-atunci așa o fost. Acum sunt pensionar din anul 1997 și îmi petrec bătrânețile cu lucrul pe lângă casă și cu nepoții. Am un

și încercam și eu să cânt. Când am cunoscut melodiile interpretate de tatăl meu am început și eu cu cântece mai ușoare, să cânt după ureche, căci numai așa știu. Eu nu am învățat la școala de muzică. Băiatul părintelui Mișcuța – regretatul părinte ortodox de la noi din sat – a înființat la Chitighaz un grup de dansatori, „Călușarul” se numea, unde jucau feciori de la noi din Chitighaz. Odată s-au pregătit pentru ceva sărbătoare și tata le cânta „Călușarilor” la fluier, iar eu de mai multe ori am luat parte la repetițiile lor și știam destul de bine și eu să cânt. Așa că la programul cultural ce o avut loc cu acea ocazie la Căminul

la diferite serbări la școală, mai târziu dacă am crescut „am zis din fluier” și la joc, la programe culturale, și continui și acum mai departe tradiția strămoșilor mei.

– *Ce cântați mai mult?*

– Cânt cântece românești învățate în tinerețe, jocuri din bătrâni, doine, sorocul, și ce-mi aduc aminte.

– *Aveți scrise cântecele unde sau doar așa le știți pe de rost?*

– De ani de zile de când am fluierul mi-am alcătuit un repertoriu aparte, am cântecele mele preferate, și pe acelea le știu deja din cap.

– *Am înțeles că mai aveți și acum un grup de dansuri unde le mai „ziceți de joc” la repetiții?*

– De când s-a înființat formația de dansuri „Joc și tradiții din Chitighaz”, merg regulat la repetițiile lor și le cânt din fluier și tot de atunci fac parte și din Asociația păstrătorilor de tradiții din localitate.

cur că în ziua de azi, când sunt fel de fel de instrumente și magnetofone, tinerii

noștri mă mai cheamă și le plac cântările mele din bătrâni. **Anca L. Crișan**

băiat și doi nepoți, pe care-i iubesc foarte mult.

– *Unde și când ați învățat să cântați la fluier?*

– În primul rând aș vrea să spun că la noi în familie, cântatul la fluier a fost o tradiție. Tata a învățat de la bunicul, iar eu am învățat de la tatăl meu. Îmi aduc aminte că aveam șase ani când am primit de Crăciun de la tata fluierul cu care cânt și acum, și-l păstrez ca pe o comoară. Așa am învățat să cânt la fluier, că tot timpul mă uitam la tata la degete,

Cultural, eu am cântat pentru prima dată dansatorilor, în așa fel că tata era în spatele cortinei și în caz că aș fi greșit mi-ar fi ajutat ca cei din sală să nu observe, iar „călușarilor” să nu le strică jocul. Când am început să cânt, pe scenă era o masă, și un dansator, Mitru Tuli, m-a luat și m-a pus în picioare pe masă, că eram așa de mic că între dansatori abia mă vedeam. Și am cântat până la capăt, nu o trebuit să-mi ajute tata. De atunci am început să cânt

– *Aveți mai multe fluieri?*

– Am mai multe, dar întotdeauna îl folosesc pe cel primit de la tata. E și mai bun, și e mai aproape de sufletul meu.

– *De mic copil ați fost implicat în viața culturală a românilor chitighăzeni. Doriți să continuați mai departe acest frumos gest tradițional?*

– Dacă este nevoie de mine merg întotdeauna cu plăcere. Până sănătatea nu mă oprește voi cânta la fel ca până acum, o fac din plăcerea de a cânta și mă bu-

Succesul dospitelor

Pe 24 februarie, membrii clubului pensionarilor din Iula s-au întâlnit, la sediul AȚRU, ca de obicei în ultima vineri din lună. Februarie fiind luna carnavalului, când se coc gogoșii, **Maria Paksi**, **Maria Hofmann** și **Ana Gal**, s-au pregătit din timp cu cele necesare pentru a face celor prezenți „dospitele” gustoase. De la Maria Paksi am aflat că au frământat pe la ora 12.00 aluatul necesar, pentru a dospi bine, și înainte să se adune pensionarii, au început să coacă „dospitele”. La deschiderea manifestării, gogoșii au fost gata, pudrați cu zahăr praf

și dulceață, având un mare succes.

La adunare a participat majoritatea membrilor clubului, astfel președintele **Gheorghe Marc** a prezentat și situația financiară a anului 2006, enumerând activitățile pe care și le propun pentru anul acesta, dintre care și o vacanță la Bistrița și împrejurimi. La această întâlnire, membrii clubului au avut parte de încă o surpriză, și anume, au primit pe gratis câte un exemplar din cel mai nou număr al Calendarului românesc, cadou oferit din partea redacției **Foaia românească**. **A.L.C.**

Luna martie, prima lună de primăvară, este patronată de Marte, zeul războiului, dar și al înnoirii. Cândva, a fost luna cu care începea anul nou. În martie ziua ajunge să fie egală cu noaptea, renaște natura și încep muncile agricole. Luna martie este presărată cu datini populare și cu sărbători creștine. Chiar prima zi, 1 martie are cel puțin trei semnificații pentru români.

În această zi e sărbătorită *Preacuvioasa Muceniță Evdochia samarineanca*. S-a născut în secolul al III-lea și a strâns o mare avere prin viața păgână și ușuratică pe care a dus-o. Se creștinează, însă, și își împarte toată averea săracilor. Apoi se retrage într-o mănăstire, trăiește în mare căință și săvârșește mai multe minuni.

Tot la 1 martie încep și zilele Babei Dochia. Chiar dacă seamănă la nume cu mucenița Evdochia, baba Dochia se înrudește mai degrabă cu Marț-Sara! Se zice că era atât de rea cu nora ei, încât o trimite pe aceasta, în plină iarnă pe munte, să-i aducă fragi copti. Dumnezeu se milostivește de biata nevestă tânără, și-i scoate în cale câțiva fragi roșii. Soacră-sa, Dochia, crede că a venit vara și pornește și ea cu turma de oi la munte. Se îmbracă, totuși, cu nouă cojoace, unul peste altul. Dar, cum urcă, tot ostenește și asudă, așa că aruncă, pe rând, fiecare cojoc... Și când baba Dochia a rămas numai în cămașă, s-a pornit un ger și o ninsoare, cum se întâmplă des și azi în luna lui mărțișor. Bătrâna și turma ei au înghețat de frig pe munte, și s-au transformat în stane de piatră. Mai multe stânci din Carpați poartă numele babei Dochia, cea mai vestită fiind cea de pe muntele Cehlău, din Moldova. Despre legenda acestei Dochii din Cehlău, ne lasă prima mărturie scrisă principele Dimitrie Cantemir, în a sa „Descriere a Moldovei”.

Nouă zile, de la 1 la 9 martie, căci nouă cojoace a avut baba Dochia, timpul este schimbător, ca femeile! În credința populară, fiecare om trebuie să-și aleagă o zi, sau o babă, și cum va fi vremea în acea zi, așa îi va merge tot anul.

Cel mai așteptat simbol al zilei de 1 martie, este mărțișorul. Mărțișorul este un talisman, o amuletă aducătoare de spor, sănătate și noroc. Îl poartă mai ales fetele și femeile, căci îl primesc în dar de la băieți, de la soți, de la prieteni.

În Bucovina, însă, fetele sunt cele care fac mărțișoare și le dăruiesc draguților. În trecut, șnurul mărțișorului era împletit dintr-un fir negru și unul roșu. Cu timpul, șnurul a devenit roșu și alb. Pe șnur se puneau mai demult un bănuț de argint. Cu bănuțul de argint, fetele își cumpărau caș, ca să fie albe la față ca și cașul, să nu le ardă soarele de vară și să nu fie pistrițe la obraz.

Azi, mărțișorul e însoțit de diverse figurine, în mare parte simboluri ale norocului: potcoavă, trifoi cu patru foi, coșar. În cele mai multe cazuri, mărțișorul se poartă până vezi barză – primul cocostârc – ori până vezi primul pom înflorit. Atunci se cade să pui pe el mărțișorul, ca pomul să dea rod bogat.

În secolul al 19-lea, Simion Florea Marian, profesor și etnograf bucovinean, considera că obiceiul mărțișorului va dispărea dintre tradițiile românești. Însă nu s-a întâmplat așa. Mărțișorul a ajuns la oraș, iar negustorii l-au transformat într-o tradiție urbană.

Mărțișor

Lucian Blaga Martie

*Din caier încălzit
de nouri
toarce vântul
fire lungi de ploaie.
Flusturatici fulgi de nea
s-ar așeza-n noroi,
dar cum li-e silă –
se ridică iar
și zboară să-și găsească
cuib de ramuri.
Vânt și-i frig –
iar mugurii
prea lacomi de lumină
își zgulesc acum
urechile în guler.
(1919)*

Primul cărturar român care a scris despre mărțișor a fost logofătul lordache Goleșcu. Despre acest boier muntean, născut în 1768, se știe că a avut cu soția sa Marghiorița, 23 de copii, dar dintre care n-au trăit numai șase. Tot boierul lordache Goleșcu e cel care l-a descoperit pe dascălul ardelean Gheorghe Lazăr și l-a invitat să predea la București, la școala Sfântul Sava. A alcătuit și un fel de dicționar intitulat „Con-dica limbii române”, lucrare rămasă până azi în manuscris. Aici pomenește boierul de mărțișor.

În București, există și o stradă care se numește Mărțișor. La începutul secolului XX, acest loc nu avea nume: era un dâmb plin de praf,

cu o groapă în care se scăldau bivoli și cu câteva căsuțe din pământ în care trăiau familii sărace de olteni. În primăvara anului 1926, a venit aici, să-și caute loc de casă, Ion Teodorescu. Este cel pe care literatura română îl cunoaște ca fiind Tudor Arghezi. Poetul a văzut printre pomii înfloriți o mulțime de mărțișoare, căci oltenii pun mărțișoare pe pomi, ba chiar și pe case. A denumit locul Mărțișor. Familia Arghezi și-a ridicat o gospodărie de gazde adevărate, care astăzi adăpostește Muzeul Memorial Tudor Arghezi. Scriitorul obișnuia să spună: *Mărțișorul este patria literaturii mele!*

Obiceiul mărțișorului este cunoscut la români, la aromânii din Peninsula Balcanică, dar și la bulgari. Bulgarii numesc mărțișorul – martenița, iar pe Baba Dochia – Baba Marta. În Bulgaria, de 1 Martie, toată lumea poartă mărțișoare. Ba mai mult, poartă mărțișoare și câinii și mâțele, oile și caii. Ansamblul de dansuri populare al bulgarilor din Ungaria se numește chiar Martenița.

În Ardeal, ungurii au îndrăgit și ei obiceiul mărțișorului, ca vestitor al primăverii, și îl numesc mărciuska.

O altă sărbătoare însemnată a lunii, este la 9 Martie: Sfinții 40 de mucenici din Sevastia. Aceștia au fost ostași în armata romană ce

se afla, în anii 300, în Sevastia Armeniei. Fiind creștini, ei au refuzat să se închine idolilor, iar conducătorul armatei poruncește să fie cu toții aruncați într-un lac înghețat. Cei care n-au murit în apă au fost schingiuiți și arși.

În tradiția românească, ziua celor 40 de mucenici este și o zi de comemorare a strămoșilor. Pentru pomenirea morților, se fac anumite feluri de mâncare din aluat de pită. Deși mâncărurile au nume și moduri diferite de preparare, în toate cazurile, aluatul se modelează în formă de om. Astfel, bradoșii, sfințișorii sau mucenicii sunt 40 de colăcei în forma cifrei 8, ca niște pruncuți sau ca niște albine, cărora li se fac ochi, nas și gură și se ung cu miere. Gospodinele îi împart la copii și la săraci, și se gândesc la morții din familie. Ele mai fac încă o păpușă din aluat, fără ochi, și fără gură, pentru pomenirea morților uitați de cei vii.

Dacă la 8 martie se serbează ziua femeii, la 9 martie e ziua bărbatului. Spun asta, deoarece în ziua celor 40 de sfinți, bărbații trebuie să bea 40 de pahare de vin, pentru ca via să rodească și să fie belșug de struguri toamna. Așa se face că, la sfârșitul zilei, bărbații care cunosc obiceiul, sunt pulbere! ... Iar femeile nu le zic nimic, fiindcă se spune că bărbatul care bea pe 9 martie 40 de pahare de băutură, va fi de 40 de ori mai puternic.

Tot la 9 martie este și începutul sezonului pescăresc. În unele locuri, se spune că pescarul care va prinde în această zi 40 de pești și va înghiți viu unul dintre peștișori, va avea noroc la pescuit tot anul. Și lucrurile nu se opresc aici, căci, de Buna Vestire sau Blagoveștenii, pe 25 martie, e dezlegare la pește. *Blagovește, mănă pește*, observa Emilia Martin că zic micherechenii. De fapt, întreaga lună martie e în postul Paștelui, drept pentru care s-a născut și zicala: *Nu lipsește Marte din post*, pe care o consemna pentru prima oară tot boierul lordache Goleșcu. Zicala se referă la acei oameni care își închipuie că nimic nu se poate întâmpla fără participarea lor! **Mihaela Bucin**

Muzeul Țăranului, la centenar

Muzeul Țăranului Român (MȚR) din București organizează anul acesta, când împlinește 100 de ani de la

țara de țări", iunie), „Muzeul boierului român” (august) etc.

În aprilie, se va desfășura

înființare, o serie de evenimente menite să aducă în atenție importanța valorilor aflate în grija acestei instituții, informează Rompres.

Printre expozițiile care vor fi organizate se numără: „Duhurile timpului” (aprilie), „Dezorient expres” (instalatie în curtea muzeului – sculptură de Mircea Roman, luna mai), „Maramureș” (expoziție din ciclul „E plină

tradiționalul Târg de Florii, cu meșteri populari și artiști plastici. Din 24 aprilie va începe seria vernisajului continuu „EU-forii”, care va avea loc în fiecare zi până la 30 aprilie, fiind inclusă în expoziția-experiment dedicată conceptului sărbătoresc și ospitalitate.

Luna mai va fi consacrată la MȚR „Noptii muzeelor”, eveniment cultural in-

teractiv circumscris manifestării europene „Noaptea muzeelor”. Tot în mai va începe ciclul de șase întâlniri-dezbateri dedicate polemicii „Țăranul recent”.

De asemenea, departamentul de antropologie al muzeului va derula primul atelier de antropologie vizuală pentru tineri.

În iunie va funcționa Atelierul de creativitate pentru copii mai mici și mai mari în care se pictează, modelează, fotografiază, se privește și se învață lumea satului.

În octombrie va fi momentul culminant al centenarului MȚR. Cu denumirea „Muzeul de la Șosea 100” va fi vernisată, la 15 octombrie, o expoziție prin care va fi aniversat atât centenarul muzeului, cât și împlinirea a 100 de ani de muzeografie etnografică în România. Tot atunci va avea loc simpozionul internațional de muzeografie „Muzee etnografice și discurs identitar”.

E. I.

Piramidă de sticlă la Oradea

O piramidă de sticlă pentru informare turistică va fi construită în acest an de Primăria Municipiului Oradea pe platoul din fața Magazinului Universal Crișul din Oradea, informează Rompres.

Piramida, care va avea o bază de 30 de metri pătrați și înălțimea de 4 metri, va adăposti un centru de infor-

mare turistică, prin intermediul căruia se vor distribui materiale informative pentru vizitatori și suveniruri cu caracter local. Conform planurilor, piramida trebuie finalizată până în luna octombrie a acestui an.

Turiștilor li se va oferi și posibilitatea de a vizita, în circuit, importante obiective care pun în valoare isto-

ria, tradiția și cultura Oradei. Circuitele sunt gândite tematic: Oradea medievală (cu posibilitatea vizitării și a Cetății Biharia), Oradea Secession (cu cele mai valoroase monumente de arhitectură), Oradea academică, Oradea religioasă (în Oradea funcționând aproximativ 20 de culte religioase) etc.

R.P.

Britanicii, în criză de identitate

Britanicii se confruntă cu o criză de identitate, după ce un sondaj internațional a stabilit că Marea Britanie este cea mai atractivă țară din lume, însă populația sa este cea mai plictisitoare de pe glob, transmite Sky News. Un sondaj efectuat cu

ajutorul a 25.000 de persoane din 35 de țări a arătat că „brandul Marea Britanie” (UK) este cel mai bun. Cu toate acestea, cei care au participat la acest studiu au declarat că, deși britanicii sunt foarte politicoși și educați, ei sunt și cele mai

plictisitoare persoane din lume. Marea Britanie a devenit extrem de populară, mai ales pentru oportunitățile de investiții sau de emigrare. Sondajul a mai stabilit că francezii sunt cei mai nepoliticoși din lume, în timp ce americanii au fost desemnați drept cei mai ignoranți și mai ambițioși. Marea Britanie a obținut primul loc în topul celor mai populare țări, fiind urmată de Elveția, Canada, Italia, Suedia, Germania, Japonia, Franța, Australia și Statele Unite.

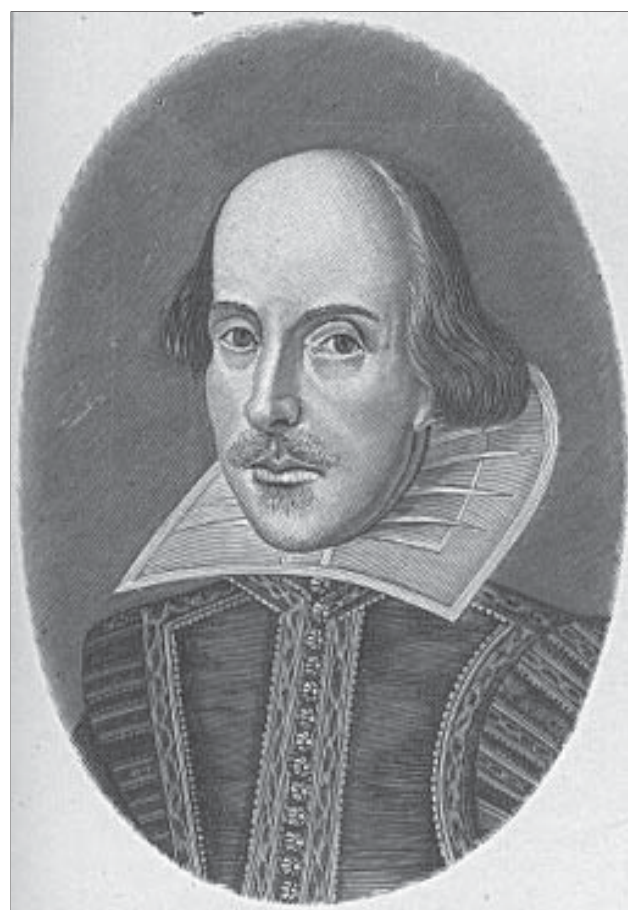
I. K.

Shakespeare ar fi murit de cancer

Medicii legiști din orașul german Mainz au stabilit că, în ultimii săi 15 ani de viață, William Shakespeare a suferit de cancer limfatic, diagnostic formulat în urma exami-

luna aprilie a acestui an. Printre exegeții operei lui Shakespeare, descoperirea medicilor germani a generat perplexitate și chiar indignare, întrucât specialiștii britanici consi-

nării unor portrete ale celebrului dramaturg britanic, precum și a măștii sale mortuare și a unui bust sculptat, informează The Telegraph.

Anunțul a produs rumoare în rândul exegeților operei lui Shakespeare din Marea Britanie, noteză publicația citată.

Grupul de experți din Mainz, condus de Hildegard Hammerschmidt-Hummel, profesor de literatură engleză la Universitatea din Marburg, și-a construit ipoteza pe baza unui studiu comparativ a patru tablouri care îl înfățișează pe autorul lui „Hamlet”.

După cum au constatat experții germani, deasupra ochiului stâng al dramaturgului se poate vedea și cu ochiul liber o tumoare, care apare în toate cele patru tablouri și inclusiv în masca sa mortuară. Echipa germană urmează să dea publicității rezultatele finale ale cercetării sale în

deră că masca mortuară a dramaturgului, care se păstrează la Darmstadt, este un fals din secolul al XIX-lea, iar bustul lui Shakespeare, atribuit lui Davenant, i-ar aparține sculptorului francez Louis Francois Roubiliac, de la mijlocul secolului al XVIII-lea. În timp ce unul din tablourile examinate de medicii germani semnat de portretistul Flower, pe care acesta l-a încredințat spre păstrare The Royal Shakespeare Company, s-a dovedit un fals realizat la mijlocul secolului al XIX-lea. Cel deal patrulea tablou, așa-numitul portret al lui Chandos, este, de asemenea, contestat de specialiști. Contestată este și însăși metoda după care s-au ghidat medicii germani.

Shakespeare a murit în anul 1616, la vârsta de 52 de ani, din cauze necunoscute. Dar și ultimii săi ani de viață sunt acoperiți de mister.

Fotbal

Rapid și Steaua
își continuă drumul în Europa

Cluburile românești continuă să uimească iubitorii fotbalului continental cu parcursul excelent din Cupa UEFA. Săptămâna trecută Rapid a învins pe Hertha Berlin (2-0) și pe teren propriu, calificându-se pentru prima dată în istoria clubului, în optimile de finală. Formația antrenată de tânărul Răzvan Lucescu a fost urmată pe drum de Steaua, care cu toate că a pierdut cu 0-1 meciul de pe teren propriu cu Heerenveen, s-a calificat fără emoții datorită victoriei cu 3-1 din deplasare.

Rapid a intrat
pe linia germană

După ce în grupe s-au întâlnit cu Stuttgart, într-o partidă care, practic, nu mai avea miză, elevii lui Lucescu au eliminat pe Hertha Berlin, cu o dublă victorie și cu un golaveraj general de 3-0. Stadionul umplut cu 20.000 de fani, a cântat mai tot timpul și a creat o atmosferă infernală. Pentru Lucescu jr. prima participare în cupele europene a adus nu altceva, decât înscrierea numelui său în „cartea de aur” al Rapidului. După această calificare frumoasă, giuleștenii rămân pe linia germană, următorul adversar al lor fiind Hamburgul, ocupanta locului trei în Bundesliga. Una dintre armele lui Răzvan Lucescu este cunoașterea adversarului. „Am văzut 10 casete cu Hertha, îi știam pe de rost”, au spus elevii săi după turul de la Berlin. Pregătirea disputei cu Hamburg a început încă de dinaintea obținerii calificării contra Herthei și a fost continuată duminică, atunci când Lucescu a asistat la meciul cu VfB Stuttgart (0-2). „Am fost cu ghinion pentru Hamburg, dar mi-am făcut treaba și i-am văzut pe viu. Nu au prins o zi prea grozavă, poate și în urma oboselii din meciul de joi, din Cupa UEFA cu Thun”, a spus

Lucescu, care a remarcat totuși trei nume, *Trochowski, Jarolim și de Jong*. Descriindu-i pe germani, tehnicianul a declarat că Hamburg este „o echipă cu ceva probleme pe faza defensivă, dar cu jucători ofensivi foarte buni. Au 4-5 fotbaliști cu calitate individuale foarte bune”. Lucescu a concluzionat: „Dacă se bat pentru un loc de Liga Campionilor, înseamnă că sunt puternici. Dar și noi am întâlnit adversari foarte dificili, ceea ce ne dă dreptul să credem că putem bate pe oricine!”.

Din nou la Sevilla

În urma înfrângerii de acasă, în tabăra stelistă s-a instaurat o oarecare atmosferă de îngândurare. Jucătorii și antrenorul nou, *Cosmin Olăroiu* s-au arătat extrem de afectați de faptul că, deși au obținut fără probleme calificare, i-au dezamăgit pe cei 55.000 de suporteri, prezenți pe Stadionul Național. „Cum anticipam, nu a fost o formalitate. Am intrat în jocul lor de angajament, de forță. N-am avut luciditate, am fost precipitați, am evoluat doar cu inima, nu și cu mintea”, a spus antrenorul Stelei. „Am suferit mult la construcție pentru că am mizat doar pe angajări pentru vârfuri deoarece n-am avut răbdare. Se mai întâmplă să mai ai și zile

din astea”, a continuat Olăroiu, după care a vorbit despre suporteri: „Suntem dezamăgiți în primul rând pentru ei, că n-am câștigat.” În optimile de finală Steaua va întâlni echipa spaniolă Betis Sevilla, una dintre codașele campionatului, ceea ce ne face încredzătorii în șansele de calificare a roș-albaștrilor. O curiozitate este că în mai se vor împlini exact 20 de ani de la disputarea finalei Cupei Campionilor Europeni, câștigată de Steaua în Sevilla.

Pe locul doi în Europa

După meciul de joia trecută, giuleștenii au cel mai ridicat coeficient dintre echipele participante în Cupa UEFA, situându-se pe locul opt și în clasamentul general. În ierarhia pe țări, România ocupă locul al doilea. Cu un procent de 12,166, România se află imediat în urma Italiei (12,214), în condițiile în care italienii mai au nu mai puțin de șase echipe rămase în competiție. În topul pe echipe Rapid dispune de un punctaj de 17,015, fiind devansată de nume mari ca Arsenal, FC Barcelona, Olympique Lyon, Inter, Bayern și AC Milan, toate însă fiind angrenate în Liga Campionilor. Dacă luăm în considerare doar formațiile participante în Cupa UEFA, rapidiștii sunt lideri detașați, fiind urmați de Strasbourg (16,238), Schalke 04 (16,031), Palermo, AS Roma (ambele 16,030) și Steaua (16,015). Echipa lui Răzvan Lucescu a disputat în această ediție a Cupei UEFA 12 partide, reușind să câștige nouă dintre ele, record absolut pentru un club românesc. În acest moment, România ocupă locul 12 în clasamentul coeficienților pe ultimii cinci ani, având un punctaj de 26,790. În aceste condiții, va participa cu două echipe în Liga Campionilor începând cu sezonul 2007/08, cele două formații urmând a intra în competiție în turul trei, respectiv turul doi preliminar.

Steaua și Rapid își vor disputa cele două meciuri din Cupa UEFA pe 9, respectiv pe 16 martie. Șt. c.

Olimpiadă

Românii
la Olimpiada de Iarnă

Jocurilor Olimpice de iarnă de la Torino nu au adus glorie sportului românesc. E drept, sportivii români participanți în număr decent la întreceri, nu aparțin elitei sporturilor de iarnă. Au luat startul 25 de români, la patinaj artistic, patinaj viteză, short-track, biatlon, schi fond, schi alpin, sanie și bob.

Doar *Gheorghe Chiper*, la patinaj artistic, a reușit o comportare onorabilă, situându-se pe locul 14. Ciucanul care se antrenează în Elveția, unde s-a și stabilit, fiu al unui ziarist, *Gheorghe Chiper* a dat chiar, la un moment dat, mari speranțe pentru un loc în primii 10, dar locul 9 de după programul scurt nu a putut fi menținut până la capăt.

Este de remarcat și acel loc 19 al biatlonistei *Tófalvi Éva* la 15 km, la doar 3 zecimi de primele 10, poziția 14 pentru ștafeta feminină de biatlon 4x6 km (din 18 echipe), sau isprava veteranului *Antal Zsolt*, care s-a arătat, timp de 20 de minute întregii lumi, conducând detașat, la jumătatea cursei, în maratonul schiului fond, proba de 50 km, din ultima zi. Nici locul 46 din 63 de concurenți al lui *Antal Zsolt* în final nu este unul care să te facă de rușine, el datorându-se, în mare

Gheorghe Chiper

parte, tresăriri de orgoliu a unui cvadruplu participant olimpic.

În rest, nebucurându-se nici de zâmbetele înțeleghătoare, de simpatie, rezervate sportivilor exotici de prin Africa Neagră sau însorita Americă Centrală, ceilalți reprezentanți ai României la Torino au încheiat, în general, clasamentele.

Clasările sportivilor români la cea de-a XX-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă de la Torino, încheiată duminică:

14	Gheorghe Chiper,	patinaj artistic
14	Dna Plotogea, Eva Tofalvi, Mihaela Purdea, Alexandra Rusu	ștafeta feminină de 4x6 km biatlon
15	Radu Teodoru, Marian Lăzărescu,	la sanie-2
18	Cosmin Chetoiu, Dorin Tăran,	la sanie-2
19	Eva Tofalvi,	biatlon, 15 km
22	Nicolae Istrate, Adrian Duminiel, Gabriel Popa, Danuț Dovalciuc	bob-4
24	Nicolae Istrate, Adrian Duminiel	bob-2
26	Claudiu Grozea	patinaj viteză, 5.000 m
	Daniela Oltean	patinaj viteză, 3.000 m
	Roxana Luca	patinaj artistic
	Aurel Iliescu	Levente Bartha - bob-2
33	Dana Plotogea	biatlon, 10 km urmărire feminin
35	Daniela Oltean	patinaj viteză, 1.500 m
	Daniela Oltean	patinaj viteză, 1.000 m
45	Alexandra Rusu	biatlon, 7,5 km sprint feminin
46	Zsolt Antal	schii fond, 50 km liber
48	Zsolt Antal	30 km urmărire, schii fond
	Dana Plotogea	biatlon, 7,5 km sprint feminin
53	Florentin-Daniel Nicolae	schii alpin, coborâre
59	Katalin Kristo	short-track, 1.000 m (eliminată în serii, pe ultimul loc în grupa ei)
	Monika Gyorgy	schii fond, sprint feminin
62	Zsolt Antal	schii fond, 15 km
64	Mihai Găliceanu	schii fond 30 km urmărire
65	Zsolt Antal	schii fond, sprint masculin
66	Marian Blaj	biatlon, 20 km
69	Monika Gyorgy	schii fond, 10 km feminin
	Alexandra Rusu	biatlon, 15 km
	Mihai Găliceanu	schii fond, sprint masculin
70	Eva Tofalvi	biatlon, 7,5 km sprint feminin
73	Mihai Găliceanu	schii fond, 15 km
	Dana Plotogea	biatlon, 15 km
76	Mihaela Purdea	biatlon, 15 km
77	Mihaela Purdea	biatlon, 7,5 km sprint.

TVR 1

Luni 6 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Interes general (R) 8.00 Inovații 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.30 Teleenciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Kronika 16.00 Documentar 17.00 Sănătate pentru toți! 17.50 Celebritățile timpului tău 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Reflector 20.40 Iartă-mă! **22.10 Nocturne** 23.00 Jurnalul TVR 23.20 TVR 50. 1.05 Jurnalul TVR.

Aura Urziceanu la „Nocturne”

Marti 7 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Sănătate pentru toți! (R) 7.50 Celebritățile timpului tău 8.00 Inovații 9.00 Nocturne (R) 9.55 O vedetă... populară (R) 11.55 Celebritățile timpului tău 12.00 Mic da' voinic! (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika 16.00 Serial. Inimi de aur 17.00 Generația contra 17.50 Celebritățile timpului tău 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Gala decernării Premiilor Oscar 22.10 Memorialul durerii. Documentar 23.00 Jurnalul TVR 23.20 TVR 50. 1.15 Jurnalul TVR.

Miercuri 8 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Generația contra (R) 7.50 Celebritățile timpului tău 8.00 Inovații 9.00 Memorialul durerii 9.50 Stele de... 5 stele 11.30 Parteneri de Weekend 12.00 Reflector (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convițuiri 16.00 Serial. Inimi de aur 17.00 Misterul dinosaurilor 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Serial. Neveste disperate 21.10 Ochiul magic 22.10 Documentar 23.00 Jurnalul TVR.

Joi 9 martie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Misterul dinosaurilor (R) 8.00 Inovații 9.00 Ochiul magic (R) 10.00 Iartă-mă! (R) 11.30 Profesioniști (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Inimi de aur 17.00 Pădurea speranței. Documentar 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Film. Casă, dulce casă 22.10 Harry Potter – personajul și autoarea lui. Documentar 23.00 Jurnalul TVR.

Vineri 10 martie

6.00 Jurnalul TVR Pădurea speranței 8.00 Inovații 9.00 Documentar (R) 9.50 Tezaur folcloric (R) 11.30 Garantat 100% (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Serial. Inimi de aur 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Stele de... 5 stele 21.10 Serial. Lost: Naufragiații 22.10 Cum să fiți Cei mai buni iubți! 23.00 Jurnalul TVR 23.20 Film. Culoarea morții.

Sâmbătă 11 martie

6.00 Film. Nu ești niciodată prea tânăr! 7.50 Desene animate 8.20 Circul Soarelui 8.30 Emisiune pentru copii 9.00 Mic, da' voinic! 9.30 Documentar 10.00 Orizont 2007 12.00 Formula 1. Calificări: Marele premiu al statului Bahrain 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Meseria – Vedetă 14.00 O vedetă populară 15.30 Cu Irina la cafea 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, surprize... 20.45 Jurnalul TVR 21.00 Surprize, surprize... 22.10 Profesioniști 23.10 Film. Fără scăpare 1.05 Jurnalul TVR.

Duminică 12 martie

6.00 Universal credinței 7.30 Desene animate 8.20 Circul Soarelui 8.30 Film. Charly 10.25 Viața satului 12.00 Jurnalul TVR 12.30 Formula 1. Marele premiu al statului Bahrain 14.30 Supermarket de divertisment 16.00 Parteneri de Week-end 16.30 Tezaur folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Fotbal: Național-Steaua 22.10 Garantat 100% 23.10 Film. Kama Sutra: o poveste de iubire 1.10 Jurnalul TVR (R)

TVR 2

Luni 6 martie

6.00 Top 7 (R) 6.30 Experiența franceză 7.00 Revista presei 8.00 Roata la roată (R) 8.30 Poftă bună! (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Ulița spre Europa (R) 11.00 Serial. Pasiuni 12.00 Jurnalul Euronews pentru România 13.00 Serial. Din nou la școala micilor vrăjitoare 13.30 Atlas (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Experiența franceză (R) 16.30 Mărturi 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Trăsniții din Queens 19.00 Tineri la Hollywood 19.30 Arena 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Caleidoscop 23.00 Serial. Atingerea răului.

Marti 7 martie

6.00 Serial. Din nou la școala micilor vrăjitoare 6.30 Experiența franceză 7.00 Revista presei 8.00 ZOOM/2 8.30 Tineri la Hollywood 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Trăsniții din Queens 11.00 Serial. Pasiuni 12.00 Jurnalul Euronews pentru România 13.00 Serial. Fergus Mcphail 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Experiența franceză 16.30 Minorități sub trei dictaturi 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Trăsniții din Queens 19.00 Tineri la Hollywood 19.30 Lumea de aproape 20.00 Natură și aventură 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Germinal 22.50 Serial. Stargate: Atlantis.

Miercuri 8 martie

6.00 Serial. Fergus Mcphail 6.30 Experiența franceză 7.00 Revista presei 8.00 Lumea de aproape (R) 8.30 Tineri la Hollywood (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial (R) Trăsniții din Queens 11.00 Serial. Pasiuni 12.00 Jurnalul Euronews pentru România 13.00 Serial. Fergus Mcphail 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Experiența franceză 16.30 Info... Baza în direct 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Trăsniții din Queens 19.00 Ulrma zi 19.30 Omul între soft și moft 20.00 Natură și aventură 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Lulu.

Joi 9 martie

6.00 Serial. Fergus Mcphail 6.30 Exerciții de comunicare 7.30 Revista presei 8.00 Omul între soft și moft (R) 8.30 Ultima zi 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Trăsniții din Queens 11.00 Serial. Pasiuni 12.00 Jurnalul Euronews pentru România 13.00 Serial. Fergus Mcphail 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Exerciții de comunicare 16.30 ZOOM/2 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Trăsniții din Queens 19.00 Zona de risc 19.30 Bugetul meu 20.00 Report Off Road. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Film. Plumbul din sânge 22.40 Serial. South Beach.

Vineri 10 martie

6.00 Serial. Fergus Mcphail 6.30 Germania în lung și-n lat 7.00 Revista presei 8.00 Natură și aventură 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Trăsniții din Queens 11.00 Serial. Pasiuni 12.00 Jurnalul Euronews pentru România 13.00 Serial. Fergus Mcphail 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zestrea românilor (R) 16.00 Documentar 16.30 Arca lui Noe 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Trăsniții din Queens 19.00 Zona de risc 19.30 D'ale lui' Mitică 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Planeta Moldova 21.30 Premiile MTV 2005.

Sâmbătă 11 martie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Atlas (R) 7.30 Medalion folcloric 9.00 Zestrea românilor 9.30 Serial. Aventuri secrete 10.00 Documentar 10.30 Natură și aventură (R) 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Serial. Amy 13.00 Dincolo de hartă 13.30 Hollywood reporter 14.00 Fotbal: Pandurii Tg.Jiu-Dinamo 16.00 Via sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Megatehnicus 19.00 Documentar 19.30 Marcă înregistrată 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Film. Titanii 23.00 Transfer.

Duminică 12 martie

6.00 Arca lui Noe (R) 6.30 Info...baza în direct (R) **7.30 Dincolo de cântec** 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Moto Magia 11.00 Celții 12.00 Șlagăre... în revenire 13.00 Casa ta 13.30 Poftă bună! 14.00 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 16.00 Serial. Verdicit: Crimă 17.00 Serial. Farmece 18.00 Ramses III – în spatele mitului. Documentar 19.00 Atlas 19.30 Bazar 20.00 Top 7 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Spitalul cu fantome 22.10 Film. Ia-ți picioarele la spinare! 23.55 Muzică la Maxim.

Maria Dragomiroiu la „Dincolo de cântec”

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

6 MARTIE, LUNI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

7 MARTIE, MARTI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

8 MARTIE, MIERCURI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

9 MARTIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

10 MARTIE, VINERI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „Lumea femeilor” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

11 MARTIE, SÂMBĂȚĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

12 MARTIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteză știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul Vârșnicilor (re-luare) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

8 martie 2006 (mtv ora 13.30)
Reluare: 9 martie 2006 (m2 ora 14.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În emisiunea de săptămâna viitoare, Ecranul nostru va relata despre întâlnirea primarilor și directorilor de școală românească, care au discutat despre finanțarea acestor instituții. În continuare veți vedea un material cu realizatorii filmului maghiar „Palmă albă”, în care două roluri principale au fost jucate de actori români.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 6 martie 2006

15.30–16.00 Cronică germană 16.00–16.30 3sfertul academic 16.30–16.45 X-tra 16.45–17.00 Planuri de casă 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–17.30 Omul zilei.

Marti, 7 martie 2006

15.30–16.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00–16.25 Sănătate! 16.25–16.30 Calea Europei 16.30–17.00 De la om la om 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–17.30 Omul zilei.

Miercuri, 8 martie 2006

15.30–16.00 Panoramic sud-vest 16.00–16.45 Viața la țară 16.45–17.00 Dialog spiritual 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–17.30 Omul zilei.

Joi, 9 martie 2006

15.30–16.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00–16.30 Universul culturii 16.30–16.55 Pe viu 16.55–17.00 Să ne-auzim de vorbe 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–18.30 Omul zilei.

Vineri, 10 martie 2006

15.30–16.00 Orizonturi sărbești 16.00–16.45 Punctul pe i 16.45–17.00 Exclusiv 17.00–17.20 Jurnal regional 17.20–17.30 Omul zilei.

Sâmbătă, 11 martie 2006

16.00–16.30 Ediția de vest 16.30–16.45 Magazin științific 16.45–17.45 În prelungiri 17.45–18.00 Jurnal regional.

Duminică, 12 martie 2006

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 Drumuri aproape 17.30–18.00 Stelele vestului.

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe **www.rrr.ro**

UMOR

Unitate prin diversitate Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 6 martie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

Balul chitighăzenilor

Autogovernarea Română din Chitighaz, în colaborare cu Asociația Culturală Română, a organizat sâmbătă, 25 februarie, balul românesc cu merinde, care a avut loc la Căminul cultural din localitate.

Și dacă chitighăzenii se pot mândri cu dansatorii lor, de ce să nu înceapă balul românesc cu dansurile din Chitighaz, prezentate de formațiile de dansuri populare din localitate. Astfel, au deschis balul grupele de dansatori de la școala de artă, urmați de păstrătorii de tradiții care au dansat, împreună cu cei prezenți la bal, o frumoasă horă românească.

După atmosfera creată de dansatori, și după scurtele intervenții ale muzicanților din Salonta, care au început balul cu cântecul „Bună seara, dragi români...” ne-am fi așteptat să participăm la un adevărat bal românesc.

Dar, din păcate, aceste intervenții au fost doar de fațadă, deoarece muzicanții

dansatorii din localitate – că doar și de aceștia avem destui –, dansatori din

invitați la bal au știut cănta cântece de mahala, țigănește, muzică italiană, dar cântece românești de petrecere și de joc nu prea.

Fiind prezenți la bal

Aletea și familii de români care frecventează balul românesc din Chitighaz de câțiva ani din dragul de a „juca românește”, aceștia au rămas doar cu speranța jocului din anii trecuți, deoarece degeaba li s-au făcut muzicanților reclamații, aceștia nu au știut cânta pe placul lor.

Au fost la bal și participanți cărora, bineînțeles, le-a plăcut muzica, deoarece din cauza acestor câțiva participanți care au pretenția ca la balul românesc să se cânte ungurește, s-a ajuns la această concluzie de a-i aduce pe acești țigani-unguri din Salonta.

Stând de vorbă cu directorul Petru Selejan, l-am întrebat dacă el, ca

organizator, este mulțumit de muzica de la bal.

– Nu, nu sunt nici eu mulțumit, dar nu pot trimite acasă 130 de persoane, deoarece sunt participanți la bal care dansează și pe muzica asta.

– Unde ați găsit această formație?

– Am fost la o serbare la Ciorvaș, unde au cântat și ei și acolo m-am înțeles cu ei să vină la bal. M-am îndoit puțin de ei, dar mergând și la Lipova nu m-am putut înțelege cu formația de acolo, deoarece au cerut prea mulți bani și nu aveam fondurile necesare pentru a plăti două formații.

– De ce trebuie două formații, nu e de ajuns doar una, dar bună?

– Deoarece avem la bal și participanți care cer să li se cânte ungurește.

– Vi s-a reclamat și dumneavoastră în această seară calitatea muzicii?

– Da, au reclamat dansatorii, Petru Olar, baci Mișcu Istin... Dar ce puteam să fac.

În cadrul serii, dansatorii au încercat să pună CD-ul lor propriu să cânte, dar muzicanții, bineînțeles, nu le-au dat voie. Păcat, deoarece fiind bal cu

merinde, toată lumea s-a pregătit cu fel de fel de bunătați, și după extragerea tombolei marea majoritate a plecat acasă.

Ne apropiem de sfârșitul perioadei balurilor. Numărul relativ mare al participanților la toate balurile românești dovedește că lumea, mai ales la sate, are nevoie de aceste petreceri de iarnă. Însă, după părerea multor persoane, ar trebui să se acorde mai mare atenție muzicii de calitate. Ne mândrim că avem mulți dansatori, chiar pentru unii este și o problemă de prestigiu să cunoască dansurile din satul lor natal, iar dacă este așa, de ce nu suntem mai pretențioși ca și muzica să fie de calitate? Avem și noi o idee: poate se vor găsi la anul fonduri suplimentare, ca să putem invita la balurile noastre muzicanți români adevărați. Poate Comisia de Cultură a ATRU va propune conducerii reprezentanței să asigure niște sume în plus pentru orchestre românești de calitate. Poate, zicem noi.

A.L.Crișan

(Despre balul românesc de la Micherechi vă vom relata în numărul următor.)

FOAIA
românească

3 MARTIE 2006
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Ștefan Crăsta, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2006: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.